

2015 MAJANDUSAASTA ARUANNE

Nimi	MTÜ Eesti Liikluskindlustuse Fond
Registrikood	80206477
Aadress	Mustamäe tee 46, 10621 Tallinn
Telefon	667 1800
Elektronpost	lkf@lkf.ee
Veebileht	www.lkf.ee
Majandusaasta	1. jaanuar - 31. detsember
Juhatuse esimees	Mart Jesse

SISUKORD

Tegevusaruanne.....	3
Raamatupidamise aastaaruanne	6
Finantsseisundi aruanne	6
Tulude ja kulude aruanne.....	6
Rahavoogude aruanne.....	7
Netovara muutuste aruanne.....	7
Raamatupidamise aastaaruande lisad.....	8
<i>Lisa 1. Ülevaade olulisematest arvestuspõhimõtetest</i>	<i>8</i>
<i>Lisa 2. Juhtkonna hinnangud, mida on raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud.....</i>	<i>17</i>
<i>Lisa 3. Riskid ja nende juhtimine</i>	<i>18</i>
<i>Lisa 4. Raha ja raha ekvivalendid.....</i>	<i>24</i>
<i>Lisa 5 . Finantsinvesteeringud.....</i>	<i>24</i>
<i>Lisa 6 . Varad edasikindlustuslepingutest</i>	<i>24</i>
<i>Lisa 7. Nõuded kindlustustegevusest ja muud nõuded.....</i>	<i>25</i>
<i>Lisa 8. Immateriaalne põhivara</i>	<i>26</i>
<i>Lisa 9. Materiaalne põhivara</i>	<i>26</i>
<i>Lisa 10. Muud kohustused.....</i>	<i>27</i>
<i>Lisa 11. Kohustused kindlustustegevusest</i>	<i>27</i>
<i>Lisa 12. Kohustuste ja varade piisavuse test</i>	<i>27</i>
<i>Lisa 13. Muud tulud</i>	<i>29</i>
<i>Lisa 14. Kulud.....</i>	<i>29</i>
<i>Lisa 15. Neto esinenud kahjunõuded</i>	<i>30</i>
<i>Lisa 16. Kahjude kujunemine</i>	<i>30</i>
<i>Lisa 17. Rendilepingud</i>	<i>31</i>
<i>Lisa 18. Tehingud seotud osapooltega.....</i>	<i>31</i>
<i>Lisa 19. Tingimuslikud kohustused.....</i>	<i>33</i>
<i>Lisa 20. WinCABASE litsentsileping.....</i>	<i>33</i>
<i>Lisa 21. Kõrgendatud kindlustusmaksete kogumine läbi Lepinguta sõidukite menetluse (LSM).....</i>	<i>34</i>
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	35
MTÜ Eesti Liikluskindlustuse Fondi müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le.....	36

TEGEVUSARUANNE

Üldandmed

Mittetulundusühing Eesti Liikluskindlustuse Fond (LKF) on liikluskindlustuse süsteemi toimimist toetavaid teenuseid osutav organisatsioon. LKFi asutasid kindlustusandjad vastavalt liikluskindlustuse seadusele, ühing registreeriti 29. juunil 2004. aastal ja on 1992. aastal asutatud samanimelise avalik-õigusliku isiku õigusjärglane. LKF on registreeritud ja tegutseb Eestis.

LKF on liikluskindlustuse garantiifond liikluskindlustuse seaduse mõistes. Selles sätestatud raames hüvitab garantiifond kahjusid, mis on tekitatud automaatse liikluskindlustusega sõidukiga, kindlustuskaitseta või tundmatuks jäänud sõidukiga, haldab liikluskindlustuse registrit, täidab hüvitusorgani ja teabekeskuse funktsioone, on piirikindlustuse kindlustusandja ja Rohelise Kaardi süsteemi Eesti büroo, korraldab kahjuennetust ja kindlustusvaidluste lahendamist. LKF kogub ja säilitab vahendeid juhuks, kui kannatanutel ei ole võimalik saada hüvitist kindlustusandja maksevõimetuse tõttu. LKF on moodustanud seltsingu Eesti Kindlustusseltside Liiduga kindlustussektori koostööülesannete säästlikuks täitmiseks.

Majandustulemused

LKFi 2015. aasta tulemiks kujunes 453,8 tuhat eurot kasumit. Eelmise aasta tulem oli 311,6 tuhat eurot kasumit. LKFi bilansimaht aruandeperioodi lõpus oli 14 457,9 (2014: 14 030,6) tuhat eurot, mille hulgas netovara suurus oli 10 711,1 (2014: 10 257,4) tuhat eurot.

Põhiliste tegevusvaldkondade panus tulemi kujunemisel oli järgnev: piirikindlustus 21,3 (2014: 21,2) tuhat eurot, investeeringud 39,6 (2014: 85,6) tuhat eurot, edasikindlustus 48,6 (2014: miinus 168,5) tuhat eurot ning garantiifondi tegevused 344,3 (2014: 373,3) tuhat eurot. LKFi liikmemaksude põhiosa suurus oli 2 294,2 (2014: 2 157,2) tuhat eurot.

Investeeringute tootlus lunastumiseni oli 0,85% (2014: 1,16%). Finantsinvesteeringute portfelli maht oli perioodi lõpus 11 227,7 (aasta alguses 12 142,3) tuhat eurot.

2015. juhtumiaasta garantiifondi nõuete summa oli 769,1 (2014: 611,0) tuhat eurot, olles aastaeelarves prognoosituga peaaegu võrdne. Kahjujuhtumite arv oli prognoositust ligi 30% väiksem, keskmine kahjunõue 40% suurem. Aruandeperioodil tehti garantiifondi vahenditest 894 väljamakset summas 608,9 (2014: 1 090 tk; 571,9) tuhat eurot. LKF alustas 2015. aastal 906 kahjujuhtumi (2014. aastal 1 075) menetlemist, sh 805 juhtumit (2014. aastal 948), mille puhul kahju hüvitamise kohustus on LKF-il garantiifondina.

Liikmemaksu summa kasv eelmise aastaga võrreldes tuleneb nii mahuosa määra väikesest muutusest kui kasvanud liikmemaksu baasist. Liikmemaksu baas ehk liikmete kogutud liikluskindlustuse maksed kasvasid 2015 aastal 5% võrra, 70,0 miljoni euroni. LKFi liikmemaksu põhiosa arvestatakse kahes osas: iga liikme jaoks võrdne fikseeritud makse perioodi kohta (2015, 2014: 3 000 eurot kuus), millele lisandub kogutud liikluskindlustuse maksete alusel ühtse määra kaudu arvestatud mahuosa. 2015. aastal oli mahuosa suuruseks 2,70% (2014: 2,65%). Aasta kokkuvõttes moodustasid liikmemaksud 3,28% turu mahust (2014: 3,25%). Järgmisel majandusaastal on fikseeritud makse suuruseks 3 000 eurot kuus ja mahuosa määraks kujuneb 3,80%. Lisaks koguti liikmetelt liikmemaksu lisaosana 290,9 (2014: 297,9) tuhat eurot sõidukite keretööde normeerimistarkvara CABAS kasutamise eest.

LKFi tegevuskulud aruandeperioodil olid 1 960,6 tuhat eurot, ehk 2% võrra rohkem eelmise aastaga võrreldes. Eelarvega võrreldes jäid perioodi kulud kogusummas prognoositud mahust 9% võrra väiksemaks.

Kokku arvestati aastaprognosis majandusaastaks null-eurost tulemit. Aasta tulemile avaldas muuhulgas positiivset mõju prognoositust rohkem laekunud liikmemaks 44,2 tuhat eurot, suuremad laekumised

põhjustajate tagasinõuetest ja automaatse liikluskindlustuse maksetest 97,3 tuhat eurot, varasemate aastate kahjueraldiste vähenemine 111,4 tuhat eurot ning kasutamata tegevuskuludest 154,5 tuhat eurot.

Organisatsioon ja juhtimine

LKFi põhikirjalised juhtimisorganid on üldkoosolek, nõukogu ja juhatus. Üldkoosolekul osalevad LKFi liikmed põhimõttel *üks liige, üks hääl*. 2015. aasta jooksul kogunesid liikmed üldkoosolekule korraliselt ühe korra aastaaruande ja fikseeritud liikmemaksu määra kinnitamiseks.

Nõukogu

Nõukogu on kuueliikmeline ja selles on esindatud kindlustusandjad, kelle ärimaht kokku peab olema vähemalt 2/3 kohalikust liikluskindlustuse turust. 2015. aastal olid nõukogus esindatud kindlustusandjateks ERGO, Gjensidige, If, Inges, Salva ja Seesam, nende turuosa oli 2015. aastal 75,5 (2014: 70) protsenti. Nõukogu liikmete tasud koos maksudega olid aruandeaastal 19,4 (2014: 19,4) tuhat eurot.

Aruande allkirjastamise seisuga on nõukogus esindatud kindlustusandjad: ERGO, Gjensidige, If, Inges, Salva ja Seesam.

Juhatus

Neljaliikmelisse juhatusse kuuluvad Mart Jesse, Hillar Lõhmussaar, Andres Piirsalu ja Lauri Potsepp. Juhatusel liikmete teenistuslepingud kehtivad kolm aastat kuni 12.09.2016. Juhatusel liikmete tasud koos maksudega olid aruandeaastal 245,3 (2014: 241,2) tuhat eurot. Kompensatsiooni suurus juhatusel liikme ennetähtaegse tagasikutsumise puhul on võrdne kuue kuu tasuga.

Töötajad

Peale juhatusel liikmete töötas organisatsioonis aruandeperioodi lõpu seisuga 15 töötajat (2014: 16) täiskohaks ümardatult, kelle töötasu koos maksudega oli aruandeperioodil 494,0 (2014: 483,3) tuhat eurot.

Põhilised arengud 2015. aastal

2015. aasta 1. jaanuarist muutus liikluskindlustuse toimimine oluliselt. Enamikul juhtudel võib kahjustatud isik valida, kas nõuab kahju hüvitamist enda või kahju põhjustaja kindlustusandjalt. Uus süsteem on hakanud tööle oluliste tõrgeteta ja 26% nõuetest esitatakse oma kindlustusandjale. Sujuva käivitumisele tagas jõustumisele eelnev kindlustusandjate ja LKF koostöö.

2015. aastal käivitasime automaatse liikluskindlustuse teenuse kõik etapid. Tasumata nõuded edastame automaatselt sissenõudmiseks kohtutäiturile. 1. oktoobril 2015. aastal sai suurel hulgal sõidukitel läbi 12 kuine kindlustuskohustusest vabastuse periood. Sel päeval oli automaatse liikluskindlustusega sõidukeid 28 365. LKF-i töö tulemusena oli aasta lõpuks selliseid sõidukeid 16 168.

Pöörasime olulist tähelepanu liikluskindlustuse isikukahjude nõuete praktika kujundamisele. Lõime isikukahju nõuete käsitlemise asjatundjate töögrupi. Alustasime kindlustussektori poolset ettevalmistust tööviimereformiga kaasnevate muutuste juurutamiseks. Tegevused tööviimereformiks valmisolekuks jätkuvad ka 2016. aastal.

Keskendusime ka liikluskindlustuse registri teenuste ja andmete kvaliteedile. Teenuste töökindluse ja jõudluse tagamiseks uuendasime kasutatavat riist- ja süsteemitarkvara. Analüüsisime registri andmete kvaliteeti ja algatasime projekti loomaks tarkvara, mis võimaldaks edaspidi tuvastada tüüpilisi andmevigu koheselt ja parandada vead enne kui nende mõju ilmnedu jõuab.

Põhilised arengud 2016. aastal

1. juulist 2016. aastal jõustuvad töövõimereformist tingitud liikluskindlustuse seaduse muutused. Muutub püsiva töövõimetuse hüvitise arvutamine ning andmete saamine selle hüvitise arvutamiseks. LKF korraldab kindlustusandjate koostööd muutuse tõrgeteta kulgemiseks.

Eesmärgiga hoida ületurulist praktikat ja pakkuda kindlustusandjatele tuge hindame LKF-i juures tegutseva isikukahju nõuete komisjoni loomise võimalikkust. Loodav komisjon annaks hinnangu igale uuele püsiva töövõimetuse või ülalpidamise äralangemise hüvitisele ja vastavale eraldisele.

Vaatame üle LKF-i veebilehel pakutava teabe, sh näiteks liikluskindlustuse kalkulaatori, sõiduki kahjuajaloo teenuse. Muudame kodulehte nii, et teave oleks hõlpsamini leitav ja kasutatav erinevates seadmetes. Selle raames soovime suurendada ka liikluskindlustuse kalkulaatori tuntust.

Keskendume jätkuvalt liikluskindlustuse registri teenuste ja andmete kvaliteedile. Rakendame tarkvara ja juurutame tööprotsessid tuvastamaks ja parandamaks tüüpilised liikluskindlustuse registri andmetesse sattunud vigu võimalikult koheselt - enne soovimatute mõjude ilmumist.

1. – 2. juunil toimub Tallinnas Rohelise Kaardi Büroode Nõukogu 50. aastakonverents, mille läbiviimist organiseerib LKF.

Olulisemad finantsnäitajad

31. detsembri seisuga või aasta kohta	31.12.2015	31.12.2014
tuhanded eurod, va suhtarvud		
Aruandeperioodi kohta		
Tulu liikmemaksu põhiosast	2 294	2 157
Tulu kindlustusmaksetest	182	126
Bruto kahjunõuded	-455	-745
Bruto kulud	-1 961	-1 920
Perioodi lõpu seis		
Varad kokku	14 458	14 031
Investeeringute osatähtsus varades	78%	87%
Netovara osatähtsus varades	74%	73%
Kindlustustehniliste eraldiste osatähtsus varades	25%	26%
Tulemuslikkust väljendavad näitajad		
Investeeringute tulem	71	108
Aasta koondtulem	454	312
Netovara tootlus aastas	4,3%	3,1%
Varade tootlus aastas	3,2%	2,2%
Investeeringute tootlus lunastumiseni	0,8%	0,9%
Turu koondnäitajad		
Turuosaliste liikluskindlustuse eraldised	103 402	95 325
Netovara	10 711	10 257
Nõutav omavahendite miinimum (≥ 10%, LKindIS § 71 ¹ (2))	10,4%	10,8%
Liikmemaksu baas aasta algusest	69 969	66 460
Efektiivne liikmemaksu põhiosa määr	3,28%	3,25%

Finantsnäitajate selgitused:

bruto kahjunõuded	makstud kahjud – tagasinõuded + eraldise muutus
netovara tootlus	perioodi tulem / perioodi keskmine netovara
varade tootlus	perioodi tulem / perioodi keskmine varade maht
investeeringute tootlus	investeeringute tulem / perioodi keskmine investeeringuportfelli maht
efektiivne liikmemaksu määr	liikmemaks / liikmemaksu baas (e liikmete kogutud kindlustusmaksed)

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

FINANTSSEISUNDI ARUANNE

VARA	31.12.2015	31.12.2014	Lisa
Raha- ja pangakontod	2 075 093	557 609	4
Finantsinvesteeringud	11 227 737	12 142 327	5
sh. õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande laenud ja nõuded (tähtajalised hoiused)	10 626 939	10 335 408	
	600 798	1 806 919	
Varad edasikindlustuslepingutest	283 941	290 440	6
Nõuded kindlustustegevusest ja muud nõuded	527 442	510 421	7
Immateriaalne põhivara	316 553	484 586	8
Materiaalne põhivara	27 144	45 254	9
VARA KOKKU	14 457 910	14 030 637	
KOHUSTUSED JA NETOVARA			
Kohustused	3 746 765	3 773 273	
Kohustused kindlustustegevusest	3 598 061	3 655 393	11
sh. kohustused kindlustuslepingutest	2 782 843	2 816 377	
kohustused tegevusest garantiifondina	815 218	839 016	
Muud kohustused	148 704	117 880	10
Netovara	10 711 145	10 257 364	
Ülekantud netovara ühingu loomisel	4 723 085	4 723 085	
Reservid	255 647	255 647	
Eelmiste perioodide tulem	5 278 632	4 967 066	
Aruandeperioodi koondtulem	453 781	311 566	
KOHUSTUSED JA NETOVARA KOKKU	14 457 910	14 030 637	

TULUDE JA KULUDE ARUANNE

	2015	2014	Lisa
TULUD			
Tulu teenitud kindlustusmaksetest	181 715	125 954	
sh. piirikindlustuse kindlustusmaksed	22 887	23 442	
lepinguta sõidukite ja automaatse liikluskindlustuse maksed	158 828	102 512	
Tulu liikmemaksust	2 603 083	2 455 134	18
Edasikindlustuse maksed	-101 111	-101 111	
Tulu finantsinvesteeringutelt	71 272	108 139	5
Muu tulu	116 798	116 484	13
Tulud kokku	2 871 757	2 704 600	
Kahjunõuded	-455 086	-760 230	
Edasikindlustuse osa kahjunõuetes	-2 292	287 010	
Neto esinenud kahjunõuded	-457 378	-473 220	15
KULUD			
Nõude käsitlemise kulu	-141 694	-138 833	
Administratiivkulu	-1 054 989	-1 039 301	
Muu tegevuskulu	-763 915	-741 680	
Kulud kokku	-1 960 598	-1 919 814	14
ARUANDEPERIOODI TULEM	453 781	311 566	
ARUANDEPERIOODI KOONDTULEM	453 781	311 566	

Lisad lehekülgedel 8 kuni 34 on raamatupidamise aruande lahutamatud osad.

RAHAVOOGUDE ARUANNE

(sisse +, välja -)	2015	2014	Lisa
Rahavood põhitegevusest	549 137	292 921	
Laekunud liikmemaks	2 567 407	2 443 131	
Laekunud kindlustusmaksed	185 629	158 215	
Laekunud muud tulud	298 562	312 966	
Makstud kahjunõuded	-889 526	-1 231 718	
Laekunud tagasinõuded	399 909	331 972	
Makstud edasikindlustuse makse	-101 111	-101 111	
Laekunud edasikindlustusandjatelt	4 207	281 804	
Makstud tegevuskulud	-1 915 940	-1 902 339	
Rahavood investeerimistegevusest	964 199	1 459	
Intresside laekumine	275 990	191 249	
Fikseeritud tulumääraga väärtpaberite soetus	-2 412 948	-10 741 722	
Fikseeritud intressimääraga võlakirjade müük	1 914 492	604 054	
Tähtajalise hoiuste avamine	-600 000	-16 667 052	
Tähtajalise hoiuste lõpetamine	1 804 000	26 691 552	
Põhivara soetus	-17 334	-76 622	8;9
Rahavood kokku	1 513 336	294 379	
Raha perioodi alguses	557 609	263 230	
Valuutakursi muutuse mõju	4 148	0	
RAHA-ja PANGAKONTOD PERIOODI LÕPUS	2 075 093	557 609	4

NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

	Ülekantud netovara ühingu loomisel	Reservid	Eelmiste perioodide koondtulem	Aruandeperioodi tulem	Kokku
Netovara 31.12.2013	4 723 085	255 647	4 909 009	58 057	9 945 798
Eelmiste perioodide koondtulem	0	0	58 057	-58 057	0
Aruandeperioodi koondtulem	0	0	0	311 566	311 566
Netovara 31.12.2014	4 723 085	255 647	4 967 066	311 566	10 257 364
Eelmiste perioodide koondtulem	0	0	311 566	-311 566	0
Aruandeperioodi koondtulem	0	0	0	453 781	453 781
NETOVARA 31.12.2015	4 723 085	255 647	5 278 632	453 781	10 711 145

Lisad lehekülgedel 8 kuni 34 on raamatupidamise aruande lahutamatud osad.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1. Ülevaade olulisematest arvestuspõhimõtetest

Üldine informatsioon

Mittetulundusühingu Eesti Liikluskindlustuse Fond (LKF) asutasid kindlustusandjad vastavalt liikluskindlustuse seadusele, ühing registreeriti 29. juunil 2004 ja on 1992. aastal asutatud avalik-õigusliku isiku õigusjärglane. LKFi juriidiline aadress on Mustamäe tee 46, 10621 Tallinn.

Aruande kinnitamise seisuga on LKFi liikmeteks järgmised Eestis tegutsevad kahjukindlustusseltsid:

AAS Gjensidige Baltic Eesti filiaal, AAS BTA Baltic Insurance Company Eesti filiaal, AB "Lietuvos draudimas" Eesti filiaal, AS Inges Kindlustus, Compensa Vienna Insurance Group, UADB Eesti filiaal, ERGO Insurance SE, If P&C Insurance AS, QBE Insurance (Europe) Limited Eesti filiaal, Salva Kindlustuse AS, Seesam Insurance AS, Swedbank P&C Insurance AS.

LKF on liikluskindlustuse süsteemi toimimist toetavaid teenuseid osutav organisatsioon. LKF pakub kindlustuskatet tavapärasest kindlustustegevusest erinevalt:

- 🔗 liikluskindlustuse seadus sätestab olukorrad, millal LKF peab kindlustuskaitse andma (piirikindlustus, automaatne liikluskindlustus) või kahju hüvitama (garantiifondi roll);
- 🔗 edasikindlustuse lepingutest tulenevalt andis LKF kindlustuskatet lepinguaastatel 1996 kuni 2004.

Juhatus koostas ja allkirjastas raamatupidamise aruande 30. märtsil 2016.a. Majandusaasta aruande, mille osaks on ka raamatupidamise aastaaruanne, kinnitab mittetulundusühingu üldkoosolek. Üldkoosolekul on õigus juhatuse koostatud aruanne jätta heaks kiitmata ja nõuda uue aruande koostamist.

Koostamise alused

LKFi 2015. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (edaspidi IFRS EU) nii nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus. Uued jõustunud ning jõustuvad standardid on toodud Lisa 1, lk 16.

Kõiki arvestuspõhimõtteid, mis on esitatud Lisas 1 on rakendatud täies ulatuses järjepidevalt, kui ei ole märgitud teisiti.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatavad finantsvarad.

Raamatupidamise aastaaruande koostamine kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nõuab hinnangute ja eelduste põhjal otsuste tegemist. Tehtud otsused ja hinnangud avaldavad mõju bilansipäeva seisuga esitatud LKFi varadele, kohustustele, tuludele ja kuludele. Positsioonid, mille väärtuse leidmisel on kasutatud juhtkonna hinnanguid on toodud Lisas 2.

Aruandes esitatud väärtused on ümardatud ühe euro täpsuseni, kui ei ole märgitud teisiti.

Arvestus- ja esitusvaluuta

LKFi arvestus- ja esitusvaluuta on euro.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse nõudmiseni ning soetamisel kuni 3 kuulise tähtajaga tähtajalisi hoiuseid pangas.

Välisvaluutapõhised tehingud ja kirjed

Tehingud välisvaluutas kajastatakse raamatupidamises tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursi järgi. Aruandes on valuutapõhised varad ja kohustused ümber hinnatud bilansi kuupäeval

kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursi järgi. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud tulude ja kulude aruandes periooditulu- ja kuluna.

Finantsvarad

Sõltuvalt finantsvarade omandamise eesmärgist klassifitseeritakse finantsvarad järgmistesse kategooriatesse vastavalt IAS 39-le:

- 🔗 õiglasest väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande kajastatavad finantsvarad;
- 🔗 lunastustähtajani hoitavad finantsvarad;
- 🔗 müügivalmis finantsvara;
- 🔗 laenud ja nõuded.

Finantsvaradena õiglasest väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande kajastatakse kauplemise eesmärgil (st vara on omandatud peamiselt edasimüügi eesmärgil lähitulevikus) hoitavaid finantsvarasid ja muid finantsvarasid, mis on LKFi poolt algsel kajastamisel nõnda määratletud. Tuletisinstrumentid kajastatakse kauplemise eesmärgil hoitavaks, kui neid ei ole kajastatud riskimaandamisinstrumentidena.

Finantsvara kajastatakse esmasel arvelevõtmisel finantsvarana õiglasest väärtuses läbi tulude ja kulude aruande:

- 🔗 kui nimetatud klassifikatsioon vähendab hindamisest tulenevaid ebakõlasid
- 🔗 kui õiglast väärtust hinnatakse kooskõlas dokumenteeritud riskipoliitika ja investeerimisstrateegiaga ning raporteerimine juhtkonnale toimub samadel alustel.

Siaa gruppi kuuluvad finantsvarad võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtuses (ei sisalda tehingukulusid). Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse antud kategooria finantsvarasid nende õiglasest väärtuses (ehk turuhinnas) ning väärtuse muutusest tulenevaid kasumeid/kahjumeid kajastatakse perioodi tulude ja kulude aruandes.

IFRS 13-s määratakse kindlaks õiglase väärtuse hindamistehnikate hierarhia, mis põhineb sellel, kas hindamistehnika sisendid on jälgitavad või mitte. Jälgitavad sisendid kajastavad sõltumatutest allikatest saadud turuandmeid; mittejälgitavad sisendid kajastavad ettevõtte oletusi turu kohta. Nende kahte liiki sisendite alusel on loodud järgmine õiglase väärtuse mõõtmise hierarhia:

I tase – noteeritud hinnad identsetele varadele või kohustustele aktiivsetel turgudel. See aste hõlmab noteeritud aktsiatega seotud väärtapabereid ja võlainstrumente börsidel, aga ka turuosaliste poolt noteeritud instrumente.

II tase – muud sisendid kui 1. astmes sisalduvad noteeritud hinnad, mis on vara või kohustuse osas jälgitavad kas otse (hindadena) või kaudselt (on tuletatud hindadest).

III tase – vara või kohustuse sisendid, mis ei põhine jälgitavatel turuandmetel (mittejälgitavad sisendid). See aste hõlmab aktsiainvesteeringuid ja võlainstrumente, millel on suures ulatuses mittejälgitavaid osasid.

Investeeringute õiglaseks väärtuseks on börsil noteeritud väärtapaberite puhul nende viimane ostunoteering. Börsil noteerimata, kuid aktiivsel turul kaubeldavad aktsiad hinnatakse ümber turuhinda viimase teostatud ostutehingu hinna alusel (kui tegu on turutingimustega).

Lunastustähtajani hoitavate investeeringutena kajastatakse finantsvarasid, mis ei ole tuletisinstrumentid ja mis on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksete ja fikseeritud lunastustähtaegadega, kusjuures LKF kavatses ja on suuteline antud varasid lunastustähtajani hoida. Lunastustähtajani hoitavad investeeringud võetakse esmalt arvele nende õiglasest väärtuses koos tehingukuludega ja kajastatakse seejärel nende korrigeeritud soetusmaksumus. Korrigeeritud soetusmaksumus arvutatakse kogu

finantsvara kehtivusperioodi kohta, võttes arvesse igasugune diskonto või preemia ning tehinguga otseselt seotud kulutused.

Laenud ja nõuded on fikseeritud maksetega finantsvarad, mis ei ole tuletisinstrumendid ning mis ei ole noteeritud aktiivsel turul. Laenud ja nõuded võetakse esmalt arvele nende õiglasest väärtuses koos tehingukuludega. Edaspidi kajastatakse laenusid ja nõudeid korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemist intressimäära. Võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

LKF ei ole aruandeperioodil klassifitseerinud ühtegi finantsvara "müügivalmis ega ka lunastustähtjani hoitavaks finantsvaraks".

Kõik tehingud finantsvaradega kajastatakse tehingu väärtuspäeval. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui LKF kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolle üle varast tulenevad rahavood ning enamiku seotud riskidest ja hüvedest.

Finantsvarade allahindluse vajaduse hindamine

LKF hindab igal bilansipäeval finantsvarade allahindamise vajadusele viitavaid asjaolusid. Juhul kui finantsvara väärtus on langenud, siis kajastatakse muudatus läbi tulude ja kulude aruande.

Finantsvarade väärtus on langenud, kui hindamise vajadusele viitavad objektiivsed asjaolud, mis selgusid pärast positsiooni esmast kajastamist ja need omavad usaldusväärselt mõõdetavat mõju tuleviku rahavoole. Objektiivne asjaolu, mis viitab väärtuse langusele on ettevõttele kättesaadav informatsioon nagu näiteks:

- 🔍 võlgniku olulised finantsraskused;
- 🔍 lepingutingimuste rikkumine, sealhulgas maksete mittetähtaegne laekumine;
- 🔍 finantsvara aktiivse turu kadumine;
- 🔍 muu informatsioon, mis viitab olulisele muudatusele oodatud tuleviku rahavoogudes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud laenude ja nõuete või lõpptähtjani hoitavate väärtpaberite väärtuse muutumisest tekkinud kahju on bilansilise maksumuse ja sisemise intressimääraga diskonteeritud tuleviku rahavoogude nüüdisväärtuse vahe. Vara bilansilist maksumust vähendatakse läbi nõuete allahindluse konto ja tekkinud kahju kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

Nõuete hindamisel analüüsitakse iga nõuet eraldi, v.a kogumina käsitletavate kahjujuhtumite tagasinõuete ning automaatse liikluskindlustuse nõuete puhul. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena. Tagasinõuete ja kõrgendatud kindlustusmaksu nõuete tuleviku rahavoogude nüüdisväärtused on leitud, kasutades sisemist intressimäära (vt mudeli kirjeldust lk 28).

Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded hindab juhtkond lootusetuks, kui on teada asjaolud, et nende nõuete laekumist ei toimu, kuna kohustatud isik on likvideerunud, pankrotimenetlus on lõpetatud ja pankrotivarast väljamakseid rohkem ei tehta, vms. Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja ning nendega tegelemine lõpetatakse.

Kui järgnevatel aruandeperioodidel allahinnatud vara väärtus kasvab (näiteks krediidiireitingu paranemine), siis esialgselt kajastatud allahindlus tühistatakse. Tühistatud allahindlus kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

Ettemakstud kulud

Ettemakstud kuludena näidatakse tulevaste perioodide kulude ettemaksed, sealhulgas LKFi poolt edasikindlustusandjatele tasutud edasikindlustuse preemia (mis garantiifondi tegevuse eripärast tulenevalt on lepingujärgne fikseeritud summa), mida periodiseeritakse vastavalt lepingus toodud kindlustusaastale.

Materiaalne põhivara

Põhivarana võetakse arvele rohkem kui ühe aastase kasutusajaga varad. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et LKF saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse nende tekkimise perioodi kuludes.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. LKFi bilansis oleva põhivara eluea pikkuseks on hinnatud 4-10 aastat.

Vara kasuliku eluea jooksul amortiseeritakse vara soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vaheline summa. Igal bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ja varadele määratud lõppväärtuste põhjendatust. Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara neto müügihind või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Määratud kasuliku elueaga immateriaalsete põhivarade amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale immateriaalse põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. LKFi bilansis oleva immateriaalse põhivara eluea pikkuseks on hinnatud 2-5 aastat.

Juhul kui immateriaalse põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara neto müügihind või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on immateriaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

LKFi bilansis on immateriaalse põhivarana kajastatud väljaminekud liikluskindlustuse infosüsteemi arendamisele ja tarkvara litsentsidele .

Kapitali- ja kasutusrent

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

LKFi kui rentniku kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksede miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirenti tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirenti lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad rentniku poolt kantavad esmased otsekulutused kajastatakse renditava vara soetusmaksumuse koosseisus.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tulude ja kulude aruandes kuluna.

LKF kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muule LKFi bilansis kajastatavale varale. Väljarenditavat vara amortiseeritakse lähtudes LKFis sama tüüpi varade osas rakendatavatest amortiseerimispõhimõtetest. Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna. Kasutusrendi lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad esmased kulutused kajastatakse rendileandja bilansis varana (renditava varaga samal kirjel) ja amortiseeritakse kulusse rendiperioodi jooksul proportsionaalselt renditulu kajastamisega.

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, viitvõlad, ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtusest, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil kasutades sisemist intressimäära.

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuulavas summas.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või LKFiil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva.

Finantskohustuste kajastamine lõpetatakse siis, kui kohustus on tasutud, tühistatud või aegunud.

Netovara

LKF kasutab oma netovara Liikluskindlustuse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Vastavalt põhikirjale jagatakse LKFi lõpetamisel pärast võlausaldajate nõuete rahuldamist järele jäänud vara LKFi liikmete vahel võrdselt, kui seadus mille alusel organisatsioon on loodud ja tegutseb, ei sätesta teisiti. LKFi lõpetamine on lubatud üksnes juhul kui see on sätestatud seaduses või seaduse muudatuses, mille alusel LKF on loodud ja tegutseb.

'Ülekantud netovara ühingu loomisel' tekkis varade, õiguste ja kohustuste üleandmisel 01. oktoobril 2004.a. Eesti Liikluskindlustuse Fond (likvideerimisel) poolt MTÜ-le Eesti Liikluskindlustuse Fond.

Netovara kirjel 'Reservid' on kajastatud 2004. aasta tulemi arvelt moodustatud reserv piirikindlustuse kahjude katteks.

Saldeerimine

Finantsvarasid ja –kohustusi tasaarveldatakse ainult juhul, kui selleks eksisteerib lepinguline õigus ning on kavas nimetatud summad realiseerida samaaegselt või netobaasil.

Kindlustustegevus

LKF sõlmib või on sõlminud kahesuguseid IFRS 4 definitsioonidele vastavaid kindlustuslepinguid – piirikindlustus- ja edasikindlustuslepingud. Lisaks sõlmitud kindlustuslepingutele on LKFiil kindlustusportfelli ülevõtmise käigus tekkinud kohustused seltside maksejõuetusest. Garantiifondi riskid – kindlustamata sõiduki sundkindlustusega, kindlustuskaitseta ja tuvastamata sõidukiga põhjustatud kahjud ei tulene lepingutest, mistõttu ei rakendu garantiifondiga seotud riskidele ja kohustustele IFRS 4.

Kindlustuslepingud

IFRS 4 nõuab kindlustuslepingute klassifitseerimist finantsarvestuse mõistes kindlustus- ja investeerimislepinguteks, sõltuvalt sellest, kas lepinguga kaasneb märkimisväärne kindlustusriski edasiandmine. Kindlustusleping on leping, mille alusel LKF võtab enda kanda kindlustusvõtja märkimisväärse kindlustusriski, kokkuleppega kompenseerida kindlustusvõtjale määratletud ebakindlast tulevikusündmusest (kindlustusjuhtumist) põhjustatud kahju.

Piirikindlustuse andjana sõlmib LKF klientidega lühiajalisi, kuni 12 kuiseid kindlustuslepinguid. Piirikindlustus on liikluskindlustus, millega kindlustatakse välisriigis, välja arvatud Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis ja Šveitsi Konföderatsioonis, põhiasukohta omava sõidukiga kahju tekitamisest tulenev vastutus.

Edasikindlustuse andjana on LKF sõlminud lepinguid aastatel 1996 kuni 2004.

Kõik LKFi poolt väljastatud kindlustuspoliisid on IFRS 4 mõistes kindlustuslepingud.

Tulu kindlustusmaksetest

Kindlustusmaksena näidatakse kindlustuslepingu kindlustusmaksed ja sundkindlustuse kindlustusmaksed. Kindlustusmaksed kajastatakse lähtudes maksetealise väljastamise kuupäevast. Kindlustusmakse tuluna ei kajastata ettemakseid kindlustusvõtjatelt.

Edasikindlustustegevus

LKFi kui edasikindlustusvõtja poolt makstud edasikindlustuse maksed ja saadud hüvitised kajastatakse tulude ja kulude aruandes ja finantsseisundi aruandes brutomeetodil. Lepingujärgne fikseeritud kindlustusmakse makstakse kord poolaastas ja summad periodiseeritakse võrdsete maksetena kogu lepinguperioodi peale.

Neto esinenud kahjunõuded

Esinenud kahjunõueteena näidatakse aruandeperioodil väljamakstud kahjud, kahjunõuete eraldiste muutus ning esitatud tagasinõuete summad ning summad jääkvara realiseerimisest, millest on maha arvatud ebatõenäoliselt laekuvad nõuded ja edasikindlustusandja poolt hüvitatava osa muutus.

Edasikindlustuslepingutest tulenevate varade allahindamise vajadus määratakse, kasutades sama meetodit, millega hinnatakse nõuete allahindamise vajadust. Kirjeldus on toodud peatükis 'Finantsvarade allahindluse vajaduse hindamine'.

Lisaks sõlmitud kindlustuslepingutest tulenevatele kahjunõuetele hüvitab LKF ülevõetud pankrotistunud ASA kindlustuse ja Ühiskindlustuse kindlustuslepingutega seotud kahjusid.

Kindlustustegevus – kohustuste arvestus

Kindlustustegevusest tulenevate kohustuste arvestus on kaheetapiline. Esiteks peetakse kohustuste üle arvestust kasutades arvutusmeetodeid, mis baseeruvad rahvusvaheliselt üldtunnustatud kindlustusmatemaatilistel põhimõtetel.

Teiseks viiakse bilansipäeva seisuga läbi kohustuste piisavuse test, mis võtab arvesse jooksvaid hinnanguid lepingutest tulevate rahavoogude kohta (arvestades turul valitsevaid intressimäärasid ning inflatsiooni ja suremuse ootusi).

Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis

Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis moodustub üksiklepingute ettemakstud kindlustusmaksete eraldistest ning seda arvutatakse iga kindlustuslepingu kohta eraldi bruto kindlustusmaksete põhjal *pro rata temporis* meetodil.

Rahuldamata nõuete eraldis

Rahuldamata nõuete eraldis moodustatakse enne bilansipäeva toimunud kahjujuhtumite lõplike või hinnanguliste väljaminekute katteks. Rahuldamata nõuete eraldis (RNE) koosneb:

- ☞ käsitletud, kuid väljamaksmata nõuetest;
- ☞ teadaolevatest registreeritud, kuid käsitlemata nõuetest (RBNS);
- ☞ esinenud, kuid teatamata nõuetest (IBNR);
- ☞ perioodilise hüvitise nõuetest (PE);
- ☞ möödumata riskide eraldisest;

- ☞ kahjukäsitluskuludest, mis on arvatud kahjujuhtum kahjujuhtumi haaval (RBNS) ja arvestades kogu Eesti liikluskindlustuse kahjustatistkat (IBNR).

Kohustused edasikindlustuslepingutest (sh edasikindlustusandja osa eraldistes) arvutatakse seltside poolt esitatud andmete alusel kahjujuhtumite kaupa arvestades vastavate lepinguaastate vastutuse piirmäärasid. Seltsidelt kogutud andmete alusel leitud tulemused on kontrollitud pisteliselt tehniliste aruannete ja liikluskindlustuse infosüsteemis kajastatud andmetega ning vajadusel on sisse viidud täpsustused.

Kohustuste piisavuse test

Kui bilansipäeval läbi viidud kohustuste piisavuse testi tulemusena leitud väärtus on suurem kohustuste bilansilisest väärtusest, siis kajastatakse tekkiv puudujääk tulude ja kulude aruandes, hinnates esialgselt alla kapitaliseeritud väljaminekuid, äriühenduste käigus ülevõetud varasid või suurendatakse vahe võrra bilansis vastavate eraldiste ja finantskohustuste suurust. Kui testiga saadud väärtus on väiksem, kajastatakse bilansis eraldiste ja finantskohustustena nende bilansilist väärtust (vt ka lisas 12 toodud testikirjeldust).

Testides on käsitletud kindlustuslepingutest (IFRS 4) tulenevaid kohustusi.

Tegevus garantiifondina

Tulu liikmemaksust

Liikmemaks kajastatakse tuluna hetkel, kui selle laekumine on praktiliselt kindel, võttes arvesse perioodi, mille eest see on tasutud.

Liikmemaksu arvestatakse LKFi liikme poolt kogutud liikluskindlustuse maksete alusel ühtse maksumäära kaudu. LKFi liikmemaksu põhiosa kujuneb kahes osas: iga liikme jaoks võrdne fikseeritud makse perioodi kohta (aastatel 2015 ja 2014 3000 eurot kuus), millele lisandub kogutud liikluskindlustuse maksete alusel ühtse määra kaudu arvestatud mahuosa. 2015. aastal oli mahuosa suuruseks 2,70% (2014: 2,65%). Maksumäära suuruse otsustab juhatuse esitatud eelarve alusel nõukogu. Lisaks võimaldab LKFi põhikiri koguda liikmemaksu lisaosa kokkulepitud tugiteenuste täitmiseks.

Tulu kõrgendatud kindlustusmaksest ja automaatse liikluskindlustuse maksetest

Kogutud kõrgendatud kindlustusmaksed (kuni 30.09.2014) ja automaatse liikluskindlustuse maksed (alates 01.10.2014) kajastatakse kindlustusmaks tuluna. Nimetatud kindlustusmaks arvutatakse nende sõidukite suhtes, mille suhtes kindlustuslepingu sõlmimise kohustus on täitmata. Arvutuses kasutatav maksemäär on kuni viie kordne vastav keskmine kindlustusmaks.

Kahjunõuded ja kohustused

LKF täidab garantiifondina liikluskahju tekitanud isiku kindlustusandja kohustusi, kui kahju tekitati:

- ☞ tuvastamata sõidukiga;
- ☞ kindlustuslepinguta sõidukiga (kindlustuskaitseta sõidukiga ja kindlustamata sõiduki sundkindlustusega sõidukid)

LKFi on õigus kahju põhjustajalt hüvitatud summa koos käsitluskuludega tagasi saada, kas kogumahus või omavastutuse 640 eurot ulatuses.

LKF käsitleb ja hüvitab kannatanule juhtumeid, mis on põhjustatud sõidukiga, mille omanikuks on kindlustuskohustusest vabastatud isikud. Selliste kahjude osas esitab LKF riigile tagasinõude koos käsitluskuludega.

Muude tulude arvestus

Tulu teenuse müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist. Liikmemaksu tulu

arvestus on kirjeldatud lõigus 'Tegevus garantiifondina' alalõigus 'Tulu liikmemaksust'. Preemiatulu arvestus on kirjeldatud peatükis 'Kindlustustegevus' lõigus 'Tulu kindlustuslepingutest' ning lõigus 'Tulu kõrgendatud kindlustusmaksest ja automaatse liikluskindlustuse maksetest'.

Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse, kasutades vara sisemisest intressimäära, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Sellistel juhtudel arvestatakse intressitulu kassapõhiselt.

Kohustused töövõtjate ees

Kohustused töövõtjate ees sisaldavad töölepingutest tulenevat tekkepõhist kohustust ning nimetatud tasult arvestatud sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksu. Kohustused töövõtjate ees sisaldavad ka töölepingute ja kehtivate õigusaktide kohaselt arvestatud perioodi lõpu seisuga kasutamata puhkusetasu eraldist koos sotsiaal- ja töötuskindlustuse maksuga.

Kulude klassifikatsioon ja arvestus

Kahjukäsitluskuludena kajastatakse otseselt konkreetsete nõuetega seonduvad kulud ja kaudsed nõuete käsitlemisega seotud administratiivkulud. Otsesed kulud on näiteks tasud ekspertidele nõuete käsitlemise eest. Kaudsed kulud on nõuete käsitlemisega seotud töötajate palgakulud, transpordi- ja sidekulud, samuti proportsionaalne osa ruumide rendi ja kontori pidamise kuludest.

Administratiivkuludena kajastatakse üldjuhtimise ning tugiteenustega seotud kulud, samuti piirikindlustuse müügi ja edasikindlustustegevusega seotud kulud. Siia kuuluvad kõik personali-, kontori-, amortisatsiooni- ja muud kulud, mis ei kuulu nõuete käsitluskulude alla.

Muude tegevuskuludena näidatakse kulud, mida tehakse LKFi kui terviku huvides ja mitte seoses igapäevase kindlustus- või investeerimistegevusega, näiteks infotehnoloogia arendamise ja haldamise kulud, tasud audiitoritele, ekspertidele, õigus- ja maksukonsultantidele, maksed järelvalvele, organisatsioonide liikmemaksud jms. Samuti näidatakse siin kahjum põhivara müügist, trahvid ja viivised.

Investeeringute haldamise kuludena näidatakse kulud, mis on seotud väärtpaberkontode haldamisega.

Üldpõhimõtte kulude jagamisel tulude ja kulude aruande kirjetele on järgmine: kulud, mida on võimalik jagada kulukandjate alusel jagatakse vastavatele kirjetele otse. Kulud, mida ei ole võimalik otse jagada, jagatakse proportsionaalselt antud valdkonnaga tegelevate töötajate arvulisele osatähtsusele või antud valdkonnaga seotud töötajate hinnangulisele tööajale.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruandes kajastatakse raha laekumisi ja väljamakseid, rühmitatuna vastavalt nende eesmärgile põhitegevuse, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavoogudeks. Rahavoogude aruanne koostatakse otsemeetodil.

Real 'Laekunud preemiad' on näidatud raha laekumine piirikindlustuse müügist ning laekumised kõrgendatud kindlustusmaksetest ja automaatse liikluskindlustuse maksetest.

Muud eraldised ja tingimuslikud kohustused

Bilansis kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustusi:

- ☞ millel on juriidiline alus,
- ☞ mis tulenevad LKFi senisest tegevuspraktikast,
- ☞ mis nõuavad varast loobumist,
- ☞ mille realiseerumine on tõenäoline,
- ☞ mille maksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada.

Eraldise kajastamisel bilansis on lähtunud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolle. Juhul kui eraldis realiseerub rohkem kui 12 kuud peale bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline. Eraldise kulu kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on avalikustatud aruande lisades tingimuslike kohustustena.

Bilansipäevajärgsete sündmuste kajastamine

Raamatupidamise aruandes kajastuvad olulised varade ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansi kuupäeva 31. detsember 2015. a. ja aruande allkirjastamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Uued rahvusvahelise finantsaruandluse standardid ning IFRIC tõlgendused

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelisi finantsaruandluse standardeid ning nende tõlgendusi, mis muutuvad LKFi kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2015 või hiljem algavate perioodide aruannetele.

1. jaanuaril 2015 kehtima hakanud standardite muudatused ja uued tõlgendused ei mõjutanud ettevõtte finantsaruandeid:

IFRIC 21 „Lõivud”

IFRS-de iga-aastased edasiarendused

Järgmised uued standardid ja tõlgendused ei kehti 31. detsembril 2015 lõppenud aastaaruande perioodi kohta ja seetõttu pole neid käesoleva aruande koostamisel rakendatud:

Standardi IAS 1 muudatused (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2016 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.)

Standardi IAS 1 muudatustes on kirjas viis täpsustavat edasiarendust standardis esitatud avalikustamiskoostetel. Muudetud on olulisuse põhimõtet käsitlevaid juhiseid. Märkides, et:

- ☞ ebaoluline informatsioon võib kahandada olulise informatsiooni mõju.
- ☞ olulisuse põhimõte kehtib kogu finantsaruande kohta.
- ☞ olulisuse põhimõte kehtib kõigi avalikustamiskoostetel kohta IFRS standardites.

LKFi hinnangul ei mõjuta muudatused oluliselt ettevõtte finantsaruandeid.

Standardite IAS 16 ja IAS 38 muudatused „Kulumi- ja amortisatsiooniarvestuse lubatavate meetodite selgitus” (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2016 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.) Muudatustes öeldakse, et tulupõhiseid meetodeid ei ole lubatud kasutada materiaalse põhivara kulumi arvestamisel. Muudatuste esmakordsel rakendamisel mõju finantsaruannetele puudub.

Järgmised uued standardid ja tõlgendused ei kehti 31. detsembril 2015 lõppenud majandusaasta kohta ning ei ole LKFi jaoks asjakohased:

Standardi IFRS 11 muudatused „Ühises äriüksuses osaluse omandamise arvestus”

Standardite IAS 16 „Materiaalsed põhivarad” ja IAS 41 „Põllumajandus” muudatused

Standardi IAS 19 muudatused „Kindlaksmääratud hüvitistega plaanid: töötajate sissemaksud”

Standardi IAS 27 muudatused „Kapitaliosaluse meetodi kasutamine konsolideerimata finantsaruannetes”

IFRS-ide iga-aastased edasiarendused

Edasiarendustega „IFRS-ide iga-aastastes edasiarendustes 2010–2012” millega kehtestatakse kuus muudatust kuues standardis ning neist tulenevad muudatused teistes standardites ja tõlgendustes, mille tõttu muutuvad andmete esitamisel, kajastamisel ja mõõtmisel. Muudatused rakenduvad aruandeperioodidele, mis algavad 1. veebruaril 2015 või hiljem. Edasiarendustega „IFRS-ide iga-aastased edasiarendused 2012–2014” millega kehtestatakse neli muudatust neljas standardis ja neist tulenevad muudatused teistes standardites ja tõlgendustes, mille tõttu muutuvad andmete esitamisel, kajastamisel ja mõõtmisel rakendatavad arvestusmeetodid. Muudatused rakenduvad aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2016 või hiljem. Lubatud on ka varasem rakendamine.

LKFi hinnangul ei mõjuta ükski neist muudatustest oluliselt ettevõtte finantsaruannetes avaldatut.

Lisa 2. Juhtkonna olulisemad hinnangud, mida on raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud

Raamatupidamise aastaaruande koostamine kooskõlas IFRS EU raamistikuga nõuab hinnangute ja eelduste põhjal otsuste tegemist. Tehtud otsused ja hinnangud avaldavad mõju bilansipäeva seisuga esitatud LKFi varadele, kohustustele, tuludele ja kuludele. Ehkki hinnangud ja otsused põhinevad juhtkonna parimal teadmisel, võib hilisem tegelik tulemus olla teistsugune.

Positsioonid, mille väärtuse leidmisel on kasutatud juhtkonna hinnanguid ning hinnangu allikas või meetod:

kasutatud riskivaba intressimäär (Lisa 12) EUR Sovereign spot (Euroopa Keskpank)

kohustused kindlustustegevusest (Lisa 11, 15, 16)

liikluskindlustuse IBNR	vähemalt 5 aasta nõuete esitamise statistika garantiifondi kahjude osas ja kindlustuskohustusest vabastatud või välisriigi sõidukiga, mille kindlustusandjal ei ole Eestis esindajat, põhjustatud kahju korral 2/12 osa viimase 12 kuu väljamakstud nõuete summast;
liikluskindlustuse RBNS	juhtumipõhine;
pensionisaaja tõenäoline eluiga	Eesti Statistikaameti 2011. a. elutabelite andmetel;
eeldused tarbijahinnaindeksile	Eesti Panga ootused aastatele 2015 ja 2016; edasi hinnangut muudetud kuni määrani 2,0%, mida rakendatakse edasi kõigil järgnevatel aastatel;
kahjukäsitluskulud	15% juhtumi hinnangulisest nõude summast (v.a erandid)
tagasinõuete väärtuse hindamine	laekumise tõenäosus 51,6% (2014: 49,0%), lähtudes kogu portfelli ajalugu hõlmavast statistikast, teised sisendid kirjeldatud lk 21;
kohustuste ja varade piisavuse hindamine	kohustuste piisavuse testi aluseks olevate rahavoogude diagrammi koostamine ning testis kasutatavate riski- ja ajategurite määramine on kirjeldatud Lisas 12. Allolevas tabelis on toodud varade ja kohustuste diskonteerimata rahavood, millede tähtajad on määratud kasutades juhtkonna hinnanguid. Tabelis toodud andmeid kasutatakse Lisas 12 kirjeldatud testi sisenditena.

tuhanded eurodes	rahavoo perioodid aastates					
	kuni 1	1-5	5-10	10-20	20-30	üle 30
	31.12.2015					
tagasinõuded, LSM ja ALK nõuded	95	143	20	19	0	0
edasikindlustuse vara	274	0	0	0	0	0
kohustused kindlustus- ja garantiifondi tegevusest	1 680	557	425	543	256	39
	31.12.2014					
Tagasinõuded, LSM ja ALK nõuded	92	156	21	23	0	0
edasikindlustuse vara	280	0	0	0	0	0
kohustused kindlustus- ja garantiifondi tegevusest	1 659	556	435	543	294	43

Lisa 3. Riskid ja nende juhtimine

Riskidest üldiselt

LKFi majandustegevusega seotud riske rühmitatakse juhtimise vajadusteks alljärgnevalt: kindlustus-, turu-, krediidi-, likviidsus-, kontsentratsiooni- ja operatsioonirisk.

Nimetatud riskiklasside definitsioonid on sealjuures:

kindlustusrisk	võimalus saada kasu või kahju kindlustuskattes defineeritud ootamatutest sündmustest (kindlustusjuhtumitest);
tururisk	võimalus saada kasu või kahju finantsturu sisendite indikaatorite ootamatutest muutumisest;
krediidirisk	võimalus saada kasu või kahju vastaspoole maksevõime ootamatust muutumisest;
likviidsusrisk	võimalus saada kasu või kahju kohustuste õigeaegsaks täitmiseks vajalike käibevahendite ootamatust puudumisest;
kontsentratsioonirisk	võimalus saada kasu või kahju sündmuste üheaegselt esinemisest või tagajärgede vastastikkusest võimendumisest;
operatsioonirisk	võimalus saada kasu või kahju töötajate, tegevuste/teenuste või töövahendite mittetoimimisest nende sisemise ebapädevuse ja – piisavuse tõttu või välise sündmuse mõjul.

Käesolevate definitsioonide tähenduses on:

kahju	otsene juhuslik rahaline väljaminek + saamatajäänud tulu + kapitalivajaduse kasv;
kasu	otsene juhuslik rahaline sissetulek + saadud tulu + kapitalivajaduse vähenemine;
tegevused/teenused	kõikvõimalikud tööprotsessid (sh. sisseostetud teenused), töötajate käitumisreeglid, tehniliste vahendite kasutamisiisid jms;
mittetoimimine	katkestused, pettused, vara hävimine, kohustuse mittetäitmine, igasugune juhtimiseesmärkide mittesaavutamine vms.

Kindlustusrisk

LKF on liikluskindlustuse garantiifond, kandes vaid liikluskindlustuse kindlustusriski.

LKF pakub kindlustuskatet tavapärasest kindlustustegevusest erinevalt:

- ☞ liikluskindlustuse seadus sätestab olukorrad, millal LKF peab kindlustuskaitse andma (piirikindlustus, automaatne liikluskindlustus) või kahju hüvitama (garantiifondi roll);
- ☞ edasikindlustuse lepingutest tulenevalt andis LKF kindlustuskatet lepinguaastatel 1996 kuni 2004.

Liikluskindlustuse seadus sätestab, mis tingimuste esinemisel on tegu liikluskindlustuse kindlustusjuhtumiga. Liikluskindlustuse seadus koos võlaõigusseadusega sätestab hüvitamisele kuuluva kahju ja selle ulatuse. Euroopa Liitu ja Rohelise Kaardi süsteemi kuulumise kaudu aktsepteerib Eesti liikluskindlustuse süsteem (sh. ka garantiifond) kõigi süsteemi haaratud riikide vastavat regulatsiooni ja praktikat. Selle tõttu on liikluskindlustuse riskil piiramatut kindlustussumma.

Kindlustusriski juhtimiseks kasutatakse peamiselt kolme vahendit:

- ☞ piirikindlustuse ja automaatse liikluskindlustuse hinnapoliitika
- ☞ nõude käsitlemise reeglid ning töökorraldus,
- ☞ edasikindlustus.

Piirikindlustuse hindade kujundamisel jälgitakse eelkõige asjaolu, et Eesti piirikindlustuse kate ei oleks nn kolmandate riikide sõidukite jaoks kõige odavam võimalus üleeuroopalise katte saamiseks. Piirikindlustuse sihtgrupiks on kolmandates riikides registreeritud sõidukid. Lepingute sõlmimisel tekib olukord, kus on praktiliselt võimatu objektiivselt allikast kontrollida kliendi poolt esitatud andmete ja dokumentide õigsust. Katte väljaandmine on korraldatud selliselt, et teenindamine toimuks eelkõige piiriületusel.

Automaatse liikluskindlustuse kindlustusmakse on tavalisest liikluskindlustuse maksest ligi viis korda kõrgem, kahju tekitamisel tuleb kindlustuskohustusega isikul kanda 640-eurone omavastutus.

LKFis on kirjapandud põhjalikud nõude käsitlemise reeglid. Töökorralduses järgitakse tavapäraseid rollide lahususe ja kollegiaalse otsustamise printsiipe.

Jooksvalt on LKF-i kindlustusriskid kaetud mitteproportsionaalse edasikindlustuslepinguga alates 250 tuhandest eurost.

Kindlustusriski sensitiivsuse analüüs. Väljaminekuid kindlustusriski katteks võib iseloomustada läbi kahe teguri – juhtumite arv ja keskmine kahju suurus. Kahjujuhtumite arvu võimaliku muudatuse ulatus on tuletatud tuvastamata sõidukite poolt tekitatavate juhtumite arvu juhuslikkusest ning nende osakaalust kogu juhtumite arvust. Muudes segmentides on juhtumite arv stabiilne või kahanev.

tegur	väärtus	võimalik		mõju tulemile	mõju netovarale	netomõju tulemile*	netomõju netovarale*
		muutus	KASV				
2015 juhtumid - piirikindlustus, garantiifond (tuvastamata ja kindluslepinguta sõidukid)							
kahjujuhtumite arv	805	10%		-35,2%	-1,1%	-35,2%	-1,1%
keskmine kahjunõue eurodes	955	5%		-17,6%	-0,5%	-17,6%	-0,5%
2014 juhtumid - piirikindlustus, garantiifond (tuvastamata ja kindluslepinguta sõidukid)							
kahjujuhtumite arv	949	10%		-25,6%	-0,8%	-25,6%	-0,8%
keskmine kahjunõue eurodes	645	5%		-12,8%	-0,4%	-12,8%	-0,4%

* Netomõju (neto edasikindlustusest) leidmisel on eeldatud, et kahjude struktuur ei muutu ning on lähtutud LKF-i ajaloolisest praktikast, kus nii piirikindlustusest kui ka kindlustamata ja tundmatute sõidukite poolt tekitatud kahjud ei ole ületanud LKF-i vastutuse piire.

Analüüs ei hõlma kindlustuskohustusest vabastatud sõidukiga või välisriigi sõidukiga, mille kindlustusandjal ei ole Eestis esindajat, põhjustatud kahjusid (nende kindlustustehniline mõju tulemile ja netovarale on null eurot), ülevõetud portfelli kahjusid (uusi juhtumeid baasperioodil ei esinenud) ning edasikindlustuse kahjusid (uute juhtumite kindlustustehniline mõju on samuti null eurot).

Tururisk

LKFi finantspositsiooni mõjutab intressimäärade muutumine võlainstrumentide (100% finantsinvesteeringute portfelli ning raha ja raha ekvivalendid) hindade ja kindlustuskohustuste diskontomäärade kaudu. LKF ei ole olulisel määral avatud muudele tururiskidele, s.t muude varade, s.h valuuta, aktsiad, kinnisvara, hindade muutustele, kuna investeerimisstrateegia kohaselt ja kindlustustegevuse käigus selliste riskide suhtes vahetult positsioone ei võeta.

Tulenevalt kindlustuspensionite spetsiifilisest iseloomust ja (finantsturgude mõttes) väikesest mahust, ei ole võimalik nendest tulenevaid muid riske (Eesti tarbijahinnaindeksi muutus, hüvitisesaajate oodatav eluiga) otseselt maandada. Siinkohal rakendatakse kahte võtet: kohustusi hinnatakse konservatiivselt ja investeerimisstrateegia ei ole agressiivne (kohustuste ajaline kestus ületab varade ajalist kestust). Ajalise kestuse olulise erinevusega kaasneva reinvesteerimisrisi mõju on väike (intressikõver on viimastel aastatel olnud väga lame) ning seda riski arvestades on valitud kasutatav netodiskontomäär.

Investeeringute portfelli intressiriski profiil on avatud Lisas 5.

Intressiriski sensitiivsuse analüüs on toodud lisa 12, tabel 12.3. Analüüs hõlmab kõiki intressiriskile avatud finantsvarasid ja -kohustusi. Mõju netovarale on intressimäär 50 baaspunktilisel kasvamisel miinus 17 (2014:56) tuhat eurot ja intressimäär 50 baaspunktilisel vähenemisel 9 (2014: 51) tuhat eurot.

Krediidirisk

LKFi finantspositsioonist 98% on krediidiriskile avatud. Olulisemad positsioonid ja nendega seotud reeglid:

- 🔗 finantsvarade portfellis on lubatud minimaalne vastaspoole krediidireiting Baa2; erandina on aktsepteeritavad Eesti tegevusloaga pangad, kes ei oma reitingut, samuti Põhja- Euroopa avalikult kaubeldavad väärtpaberid.
- 🔗 edasikindlustuslepingute sõlmimisel peab partnerite finantstugevuse reiting olema 'A3';
- 🔗 nn rohelise kaardi kahjude tagasinõuete puhul on kindlustusandja makseviivituse puhul võimalik nõue esitada vastava riigi rohelise kaardi büroole, rakendub ka süsteemi sisereeglites ette nähtud 12%-line intressimäär;
- 🔗 LKFi liikmed on kindlustusandjad, kelle tegevuse jätkusuutlikkuse tagamine on teiste hulgas nii kohaliku kui ka välismaise seadusandja ja järelvalve oluline eesmärk.

Krediidiriskile avatud finantsinstrumentide ja kindlustuslepingutest tulenevate nõuete vastaspoole reitingud klasside lõikes

LKF juhib oma varadega seotud finantsriske vastaspoole miinimumreitingu põhiselt, võrreldes erinevate reitinguagentuuride (Moody's, S&P, Fitch, Composite) antud hinnanguid. Kui ühe emitendi ja/või tehingu suhtes on reitinguagentuurid andnud erinevaid, omavahel mittevõrreldavaid reitinguid, lähtutakse piirangute rakendamisel madalaimast reitingust. Eestis tegutsevate pankade puhul lähtume arusaamast, et tütarettevõtetele emafirma reitinguid ei laienda, aga filiaalidele laiendame (esimene on eraldi seisev juriidiline, filiaali puhul on sisuliselt tegemist ettevõtte müügiesindusega Eestis). Tabeli pealses on kasutatud S&P skaalat.

<i>tuhanded eurod</i>		AA	A	BBB	BB	B	reitinguta	kokku
	31.12.2015	1	5 076	4 121	1 194	0	3 704	14 096
raha (Lisa 4)		0	1 015	0	0	0	1 060	2 075
finantsinvesteeringud (Lisa 5)		0	3 826	4 121	1 194	0	2 087	11 228
varad edasikindlustuslepingutest (Lisa 6)		1	236	0	0	0	47	284
nõuded kindlustustegevusest (Lisa 7)		0	0	0	0	0	314	314
nõuded liikmetele jm (Lisa 7*)		0	0	0	0	0	196	196
	31.12.2014	35	6 032	2 496	1 212	132	3 582	13 488
raha (Lisa 4)		0	74	0	0	0	484	558
finantsinvesteeringud (Lisa 5)		0	5 750	2 496	1 212	132	2 553	12 142
varad edasikindlustuslepingutest (Lisa 6)		35	208	0	0	0	47	290
nõuded kindlustustegevusest (Lisa 7)		0	0	0	0	0	323	323
nõuded liikmetele jm (Lisa 7*)		0	0	0	0	0	174	174
	muutus	-34	-955	1 625	-17	-132	122	609

* Lisa 7 väljaarvatud "Tulevate perioodide kulude ettemaksud" summas 17 947 (2014: 13 236) eurot.

Reitinguta nõuete (nõuded liikmetele ja kindlustustegevusest tulenevad nõuded) hulgas on nõuded kindlustuskatet mitteomavate sõidukite omanike vastu (1,5 miljonit eurot), mille laekumise tähtaeg ning suurus ei ole usaldusväärset mõõdetav ning mis tulenevalt nimetatud kahtlustest on alla hinnatud 91% ulatuses (1,4 miljonit eurot). Ülejäänud nõuete vastaspooleks on kas Eesti riik või kindlustusandjad, kelle krediitkvaliteedi suhtes LKFi juhatusel kahtlused puuduvad.

Reitinguta finantsinstrumentide maksetähtaegade analüüs

LKFi krediidiriskile avatud finantsvaradest on maksetähtaegadega otseselt seotud nõudeid 1,7% (2014: 1,5%), analüüs ei hõlma finantsinvesteeringud ning kindlustustehniliste eraldistega seotud varasid ning tagasinõudeid eraldistelt. Finantsinvesteeringute positsioonide likviidsus on toodud alalõigus 'Likviidsusrisk'. Kindlustustehniliste eraldistega seotud varade ning nõuete (Lisa 6, Lisa 7, Tabel 7.1 tagasinõuded reservilt) realiseerumistähtajad ja väärtused on otseselt seotud kohustuste realiseerumisega, mille hinnangulised diskonteerimata rahavood on toodud Lisas 2.

Saabumata tähtajaga nõuete puhul ei ole LKFi kahtlusi nende õigeaegse ning märgitud väärtuses laekumise suhtes.

Aruande koostamise hetkeks on allahindamata nõuetest laekunud 95% ehk 225,0 tuhat eurot (2014: 83% ehk 158,2 tuhat eurot). Aruandeperioodi jooksul on bilansist välja kantud ebatõenäoliselt laekuvaid nõudeid summas 405,3 (2014: 396,5) tuhat eurot, vt Lisa 7 Tabel 7.2.

<i>nõude olek perioodi lõpus</i>	31.12.2015	31.12.2014	muutus
nõuded (v.a. tagasinõuded, LSM ja ALK nõuded, pankrotimenetluse vastu olevad nõuded)	236 513	205 572	30 941
maksetähtaeg saabumata	221 004	204 899	16 106
maksetähtaeg saabunud	13 441	673	12 768
tähtaeg määramata	2 068	0	2 068
kogumina alla hinnatud nõuded*	137 806	141 588	-3 782
nõuded	1 533 575	1 589 734	-56 159
nõuete väärtuse langus	-1 395 769	-1 448 146	52 377
individuaalselt alla hinnatud nõuded	0	0	0
nõuded	126 596	126 596	0
nõuete väärtuse langus	-126 596	-126 596	0
kokku	374 319	347 160	27 159

* Tagasinõuete, kõrgendatud kindlustusmakse (LSM) ja automaatse liikluskindlustuse (ALK) nõuete tuleviku rahavoogude nüüdsväärtused on leitud kasutades sisemist intressimäära. Kasutatud mudeli olulised sisendid on alljärgnevad:

- ☉ portfelli kestvus 5 (2014:6) aastat, perioodide arv rahavoogude prognoosis, lähtuvalt nõuete summast ja laekumise tempost;
- ☉ laekumise tõenäosus 51,6% (2014: 49,0%), lähtudes ajaloolisest laekunud/mahakantud nõuete suhtest;

- ◊ portfelli majandamises kaasatud töötajate arv, nendega seotud kulud 33,5 tuhat eurot ühiku kohta, ühikukulude kasv 2,9% (2014: 34,3 tuhat eurot, kasv 2,9%)
- ◊ keskmine diskontomäär miinus 0,22% (2014: 0,02%), kasutatud EUR Sovereign spot (Euroopa Keskpank).

Finantsriskidest üldiselt arvestades olukorda turgudel

Reaalmajanduse langus on kaasa toonud ülimaladalad, lausa olematud baasintressi määrad, väga erinevad ja muutlikud hinnangud laenajate maksevõimele. LKFi investeringute portfelli koosneb valdavalt nõuetest krediidiasutustele ja valitsuste võlakirjadest. Juhtkond on veendunud nõuete vastaspoolte võimes oma kohustusi valitud investeerimishorisoni ulatuses teenindada. Reinvesteeringu uuendatakse informatsiooni intressi – ja krediidiriski väljavaadete kohta. Juhtkonna hinnangul on LKFi finantspositsioon turgude olukorda arvestades asjakohaselt hinnatud. Madal intressitase ja riskantsete kohustuste tasumine võib anda motiivi ja võimaluse senise investeerimisstrateegia ümbervaatamiseks. Võlaturu ootamatute liikumiste mõju ulatust ei ole võimalik hinnata ega selle vastu ennast täielikult kaitsta.

Kontsentratsioonirisk

Riski kontsentratsioon tähendab ebapiisavalt hajutatud varade ja/või kohustuste portfelliga seotud suurema riski.

LKFi majandustegevus on seotud ühe kindlustusliigiga, mistõttu kindlustusrisiki kontsentreerumist on võimatu vältida. Arengud Eesti majandusruumis ja eriti õigussüsteemis mõjutavad oluliselt väljamaksete suurust ja võimet tagasinõudeid realiseerida. Liikluskindlustuse infosüsteemi teenuste osutamisel sõltub LKFi oluliselt kahe teenusepakkuja ja üksikute töölepingu alusel kaasatud spetsialistide tegevuse tagajärgedest. Liikluskindlustuse infosüsteemi teenused on ärikriitilised kõikide liikluskindlustuse kindlustusandjate jaoks nii müügi kui ka kahjukäsitlustehingute teostamisel.

Varade poole riski kontsentratsioon puudutab investeerimisportfelliga seotud vastaspoole turu- ja krediidiriske.

Turu- ja krediidiriskide kontsentreerumine riikide lõikes

<i>riik</i>	31.12.2015	31.12.2014	muutus
Eesti	1 142 766	2 252 824	-1 110 058
Austria	208 709	0	208 709
Kreeka	0	131 501	-131 501
Leedu	0	586 659	-586 659
Läti	519 825	644 416	-124 591
Norra	484 982	0	484 982
Prantsusmaa	494 782	0	494 782
Rootsi	1 810 199	2 445 403	-635 204
Saksamaa	1 093 801	902 027	191 774
Soome	3 152 930	3 167 446	-14 516
Taani	2 205 553	2 012 051	193 502
Ühendkuningriigid	114 190	0	114 190
kokku	11 227 737	12 142 327	-914 590

Likviidsusrisk

LKFi puhul võivad likviidsusprobleemid tekkida seoses suurte kahjude väljamaksetega ning maksejõuetu kindlustusandja portfelli ülevõtmisega.

Esimesel juhul peab tavapäraselt edasikindlustusvõtja teostama kahju väljamakse enne, kui tekib võimalus kätte saada edasikindlustusandja osa vastavast maksest. LKFi aruandeperioodi lõpu kahjuportfelli hinnates on suurim võimalik ühekordne makse ligi 300,8 tuhat eurot.

Arvestades ebakindlust kindlustuskohustuste ajastamisel, on finantsvarade portfelli koostamisel hoidutud väga pikaajalistest paigutustest, mis samas oluliselt kahandavad võimalusi teenida intressi – ja/või krediidiriski võtmise arvelt. Kindlustuskohustuste ning nende vastas olevate varade eeldatavad diskonteerimata rahavood on toodud Lisas 12 ja ka leheküljel 18 tabelis.

Maksejõuetu kindlustusandja portfelli ülevõtmise protsess on reglementeeritud kindlustustegevuse ja liikluskindlustuse seaduses ning eeldab spetsiifilise finantseerimisplaani koostamist, kus on võimalik toetuda LKFi netovarale, erakorralistele liikmemaksudele ja/või muudele allikatele.

Finantsinvesteeringute positsiooni likviidsus

lepinguline tähtaeg	31.12.2015	31.12.2014	muutus
kuni 1 aasta	2 087 240	2 747 021	-659 781
1 kuni 5 aastat	8 823 960	9 063 174	-239 214
üle 5 aasta	316 537	332 132	-15 595
kokku	11 227 737	12 142 327	-914 590
keskmine päevade arv	2 594	3 933	-1 339

Operatsioonirisk

Olulised operatsiooniriskid LKFi tegevuses tekivad (sulgudes kirjeldavad majandusnäitajad aruandeperioodi kohta või selle lõpu seisuga):

- ☞ finantsvarade juhtimises (varade maht aruandeperioodi lõpus 11,2 miljonit eurot läbi 42 erineva tehingu (2014: 12,1 miljonit eurot 55 tehingus))
- ☞ kahjukäsitlustoimingutes (1 044 väljamakset summas 890 tuhat eurot (2014: 1 191 makset, summas 1 232 tuhat eurot)),
- ☞ liiklusõnnetuste põhjustajate vastu esitatud tagasinõuete ning lepinguta sõidukite menetluse ja automaatse liikluskindlustuse majandamisel (nõuete summa 1,53 (2014: 1,59) miljonit eurot),
- ☞ kindlustuskohustuste hindamisel (kohustuste summa 3,63 (2014: 3,66) miljonit eurot),
- ☞ liikluskindlustuse infosüsteemi käiguhoidmisel (teenindatavate ärikriitiliste tehingute väärtus 69,97 (2014: 66,46) miljonit eurot).

Võimalused nimetatud operatsioonide toetamiseks ja kontrollimiseks infotehnoloogiliste vahenditega, ehk inimfaktori välistamiseks, on piiratud. LKF rakendab sisekontrolli parimat praktikat kahjude ennetamiseks.

Kapitali juhtimine

LKFi omakapitalina käsitletakse varade ja kohustuste vahet (netovara). LKF kasutab oma netovara Liikluskindlustuse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Nõuded kapitali suurusele on kehtestatud kindlustustegevuse ja liikluskindlustuse seadusega.

Liikluskindlustuse seadus kehtestab nõuded LKFi netovara suurusele, mis peab vastama 10 protsendile tema liikmete kohustusliku liikluskindlustuse tehniliste brutoeraldistesummast. Nimetatud nõuet arvestatakse majandusaasta eelarve planeerimisel kehtestatava liikmemaksumäära suuruse leidmisel.

	31.12.2015	31.12.2014	muutus
10% koguturu brutoeraldistest	10 340 162	9 532 493	807 669
netovara suurus perioodi lõpus	10 711 145	10 257 364	453 781
nõude täitmine	103,6%	107,6%	-4,0%

Kindlustustegevuse seadus kehtestab nõuded LKFi (kui kahjukindlustusandja) omavahendite struktuurile, suurusele ja normatiivile. Nõuet omavahenditele ei kasutata LKFi sisemises juhtimises, kuna tulenevalt tegevuse omapärast ei kajasta kehtestatud normatiivi alusel leitud omavahendite suurus tegelikku omavahendite vajadust. LKF ei ole rakendanud lisaks välistele nõuetele muid sisemises juhtimisarvestuses kasutatavaid eesmärke ning reegleid.

Vastavalt LKF põhikirjale jagatakse ühingu lõpetamisel pärast võlausaldajate nõuete rahuldamist järele jäänud vara LKFi liikmete vahel võrdselt, kui seadus mille alusel LKF on loodud ja tegutseb ei sätesta

teisiti. LKFi lõpetamine on lubatud üksnes juhul kui see on sätestatud seaduses või seaduse muudatuses, mille alusel LKF on loodud ja tegutseb.

Lisa 4. Raha

	31.12.2015	31.12.2014	muutus
nõudmiseni hoiused	2 075 093	557 609	1 517 484
kokku	2 075 093	557 609	1 517 484

Lisa 5 . Finantsinvesteeringud

Käesolevas lisas esitatud finantsinvesteeringute portfelli struktuuri ülevaade ja vastavate keskmiste arvutused on teostatud, arvestades kvalitatiivsete näitajate väärtusi tehingute kaupa vastavate perioodide lõpus.

Tabel 5.1. Finantsinvesteeringud instrumendi liikide lõikes

<i>instrumendi liik</i>	31.12.2015	31.12.2014	muutus
tähtajaline hoius	600 798	1 806 919	-1 206 121
muutuva intressimääraga võlakirjad	7 131 955	5 847 226	1 284 729
muutumatu intressimääraga võlakirjad	3 494 984	4 488 182	-993 198
kokku	11 227 737	12 142 327	-914 590

Arvestades IFRS 13 poolt sätestatud õiglase väärtuse määramise hierarhia kolme taset, kuulusid õiglasest väärtusest kajastatavad finantsinvesteeringud summas 10 626 939 (2014: 10 335 408) eurot aruandekuupäeva seisuga tasemesse I (noteeritud hinnad identsetele varadele või kohustustele aktiivsetel turgudel).

Tabel 5.2. Tulud finantsvarade kategooriate lõikes

<i>finantsinvesteeringute kategooriad</i>	2015	2014
õiglasest väärtusest muutusega läbi tulude ja kulude aruande (kajastatud grupis arvelevõtmisel)	61 776	75 860
sh. kasum/kahjum õiglase väärtuse muutusest	-210 712	-71 630
intressitulu	272 488	147 490
intressitulu tähtajalistelt hoiustelt	5 348	32 279
valuutakursi muutus	4 148	0
kokku	71 272	108 139

Tabel 5.3. Finantsinvesteeringute õiglane väärtus

Raamatupidamise aastaaruandes kajastatud finantsvarade ja –kohustuste õiglasest väärtused ei erine oluliselt nende raamatupidamislikust väärtusest.

Lisa 6 . Varad edasikindlustuslepingutest

	31.12.2015	31.12.2014	muutus
edasikindlustaja osa - RBNS	273 500	279 923	-6 423
nõuded edasikindlustusest	10 441	10 517	-76
kokku	283 941	290 440	-6 499

Edasikindlustuslepingutega seotud varad, mis kajastaksid lepingute lõpetamisel nii realiseeritud krediidikahjusid kui ka lõpetamise tõttu võimalikku katmata jäävat kindlustusriski, ei ole alla hinnatud. Vastavad riskid on arvesse võetud nii omavahendite normatiivi arvutuses kui ka netovara piisavuse hindamisel.

Lisa 7. Nõuded kindlustustegevusest ja muud nõuded

	31.12.2015	31.12.2014	muutus
nõuded kindlustustegevusest	499 891	478 509	21 382
nõuded piirikindlustuse vahendajale	960	1 440	-480
kindlustuskohustusest või välisriigi sõiduki hüvitiste tagasinõuded	22 990	19 130	3 860
nõuded liikmetele (Lisa 18)	186 099	155 279	30 820
muud nõuded	289 842	302 660	-12 818
LSM, ALK ja tagasinõuded (tabel 7.1)	283 422	302 130	-18 708
muud	6 420	530	5 890
arveldamine EKsLga (Lisa 18)	9 604	18 676	-9 072
tulevaste perioodide kulude ettemaksud	17 947	13 236	4 711
kokku	527 442	510 421	17 021

Tabel 7.1. Tagasinõuded ja kõrgendatud kindlustusmakse nõuded

	31.12.2015	31.12.2014	muutus
tagasinõuded eraldistelt	145 616	160 542	-14 926
kindlustuskohustusest sõidukite kahjud	26 109	18 022	8 087
välisriigi sõidukid	119 507	142 520	-23 013
tagasinõuded põhjustajatelt	85 875	86 531	-656
nõuete summa kokku	955 653	971 568	-15 915
ebatõenäoliselt laekuv osa	-869 778	-885 037	15 259
automaatse liikluskindlustuse makse (ALK) nõuded	26 818	2 519	24 299
nõuete summa kokku	298 450	28 273	270 177
ebatõenäoliselt laekuv osa	-271 632	-25 754	-245 878
kõrgendatud kindlustusmakse (LSM) nõuded	25 113	52 538	-27 425
nõuete summa kokku	279 472	589 893	-310 421
ebatõenäoliselt laekuv osa	-254 359	-537 355	282 996
kokku	283 422	302 130	-18 708

Tagasinõuded eraldistelt hõlmab kindlustuskohustusest vabastatud sõidukiga või välisriigi sõidukiga, mille kindlustusandjal ei ole Eestis esindajat, põhjustatud kahju eraldiste seda osa, mis kohustatud osapool tasub LKFi peale kahjunõude väljamaksmist kannatanule. Nimetatud eraldiste ja tagasinõuete muutuste mõju LKFi aruandeperioodi tulemile on null.

Tabel 7.2. Tehtud allahindlused

	31.12.2015	31.12.2014	muutus
nõuded kindlustustegevusest ja muud nõuded	1 522 365	1 574 742	-52 377
sh tagasinõuded (tabel 7.1)	869 778	885 037	-15 259
LSM nõuded (tabel 7.1)	254 359	537 355	-282 996
ALK nõuded (tabel 7.1)	271 632	25 754	245 878
muud nõuded	126 596	126 596	0
kokku	1 522 365	1 574 742	-52 377

2015. ja 2014. aastal ebatõenäoliseks hinnatud nõudeid ei laekunud. 31.12.2014 seisuga ebatõenäoliseks hinnatud nõuetest on 2015. aasta jooksul lootusetuteks tunnistatud ning bilansist välja kantud tagasinõudeid ja kõrgendatud kindlustusmakse nõudeid ning muid nõudeid summas 405,3 (2014: 396,5) tuhat eurot.

Lisa 8. Immateriaalne põhivara

	liiklus-kindlustuse infosüsteem	maj.arvest ja dok.haldus tarkvara	tarkvara litsentsid	immateriaalne põhivara kokku
seisuga 01.01.2014				
soetusmaksumus	1 465 990	5 764	32 962	1 504 716
akumuleeritud kulum	-860 998	-3 384	-27 759	-892 141
jääkväärtus 01.01.2014	604 992	2 380	5 203	612 575
soetamine	79 729	1 451	0	81 180
perioodi kulum	-204 977	-1 221	-2 971	-209 169
jääkväärtus 31.12.2014	479 744	2 609	2 233	484 586
seisuga 01.01.2015				
soetusmaksumus	1 545 719	7 215	32 962	1 585 896
akumuleeritud kulum	-1 065 975	-4 605	-30 729	-1 101 309
jääkväärtus 01.01.2015	479 744	2 609	2 233	484 586
soetamine	18 315	1 073	0	19 388
perioodi kulum	-183 643	-1 545	-2 233	-187 421
jääkväärtus 31.12.2015	314 416	2 138	0	316 553
seisuga 31.12.2015				
soetusmaksumus	1 564 034	8 288	32 962	1 605 284
akumuleeritud kulum	-1 249 618	-6 150	-32 962	-1 288 730
jääkväärtus	314 416	2 138	0	316 553

Liikluskindlustuse infosüsteemi ümberehitus soetusmaksumusega 1 miljon eurot: esimene osa rakendusest, mis toetab kindlustuskaitse väljastamist tavalepingute osas, võeti kasutusse 2009. aasta lõpust; teine ja kolmas etapp käivitus 2010. aastal; viimane osa käivitus 2012 aasta aprillist. Kogu rakendusest on aruandeperioodi lõpu seisuga amortisatsioonina kuludesse kantud 878,3 tuhat eurot. 01.10.2014 jõustunud Liikluskindlustuse seadus nõudis arendusi ja väljaminekuid infosüsteemis 148,1 tuhat euro väärtuses.

Lisa 9. Materiaalne põhivara

	mööbel ja kontori sisustus	kontori tehnika	põhivara kokku
seisuga 01.01.2014			
soetusmaksumus	202 471	51 392	253 863
akumuleeritud kulum	-153 523	-36 072	-189 594
jääkväärtus 01.01.2014	48 948	15 320	64 268
soetamine	7 631	0	7 631
akumuleeritud kulum	-15 787	-10 858	-26 645
jääkväärtus 31.12.2014	40 792	4 462	45 254
seisuga 01.01.2015			
soetusmaksumus	210 102	51 392	261 494
akumuleeritud kulum	-169 310	-46 930	-216 239
jääkväärtus 01.01.2015	40 792	4 462	45 254
soetamine	1 176	7 759	8 935
perioodi kulum	-19 045	-8 000	-27 045
jääkväärtus 31.12.2015	-17 869	-241	-18 110
seisuga 31.12.2015			
soetusmaksumus	211 278	59 151	270 429
akumuleeritud kulum	-188 355	-54 930	-243 285
jääkväärtus	22 923	4 221	27 144

Lisa 10. Muud kohustused

	31.12.2015	31.12.2014	muutus
kohustused hankijatele	74 787	42 201	32 586
kohustused Maksu- ja Tolliametile	29 748	31 865	-2 117
maksud töötasult	29 166	31 415	-2 249
ettevõtte tulumaks, käibemaks	582	450	132
kohustused töövõtjatele, puhkusereserv	44 169	43 814	355
kokku	148 704	117 880	30 824

Lisas 10 nimetatud kohustused on realiseeritavad lähima 12 kuu jooksul, mistõttu võib neid lugeda lühiajalisteks kohustusteks.

Lisa 11. Kohustused kindlustustegevusest

	31.12.2015	31.12.2014	muutus
bruto eraldised	3 598 061	3 655 393	-57 332
ettemakstud kindlustusmaksete eraldis	1 198	852	346
rahuldamata nõuete eraldis - RBNS	2 877 214	2 853 028	24 186
rahuldamata nõuete eraldis - IBNR	711 597	723 282	-11 685
möödumata riskide eraldis	8 052	78 231	-70 179
edasikindlustaja osa eraldistes -RBNS	273 500	279 923	-6 423
neto eraldised			
ettemakstud kindlustusmaksete eraldis	1 198	852	346
rahuldamata nõuete eraldis - RBNS	2 603 714	2 573 105	30 609
rahuldamata nõuete eraldis - IBNR	711 597	723 282	-11 685
möödumata riskide eraldis	8 052	78 231	-70 179
kokku neto eraldised	3 324 561	3 375 470	-50 909

Eraldiste bilansiliste väärtuste muutused aruandeperioodis on toodud Tabelis 11.1 ja Lisas 16.

Tabel 11.1 Kohustused kindlustustegevusest valdkondade lõikes

	RNE muutus (+) kasv	EDK osa muutus (-) kasv	EPE muutus (+) kasv	muutus	eraldised seisuga 31.12.2015	eraldised seisuga 31.12.2014
kindlustustegevus	-141 247	6 423	346	-134 478	2 509 544	2 644 022
piirikindlustus	0	0	346	346	1 198	852
edasikindlustus	-128 223	6 423	0	-121 800	2 413 803	2 535 603
maksejõuetus*	-13 024	0	0	-13 024	94 543	107 567
tegevus garantiifondina	83 569	0	0	83 569	815 017	731 448
kindlustuslepinguta sõidukid	20 030	0	0	20 030	400 706	380 676
tuvastamata sõidukid	78 466	0	0	78 466	268 695	190 229
kindlustuskohustuseta või välisriigi sõidukid	-14 927	0	0	-14 927	145 616	160 543
neto eraldised kokku	-57 678	6 423	346	-50 909	3 324 561	3 375 470

*ülevõetud ASA ja Ühiskindlustuse nõuded

Lisa 12. Kohustuste ja varade piisavuse test

Testi eesmärk on hinnata kindlustusmatemaatiliselt arvatud kindlustusriskidest tulenevate kohustuste piisavust, analüüsides jooksvaid hinnanguid tulevaste rahavoogude kohta, arvestades turul valitsevaid intressimäärasid ja inflatsiooni ootusi. Olemasolevate kohustuste kestvusest ja tingimustest lähtudes on inflatsiooni muutumise mõju testitud ainult liikluskindlustuse perioodilistest hüvitistest tulenevate kohustuste suhtes.

Eeltööna on:

- ☞ koostatud diskonteerimata rahavoogude diagramm sammuga 1 aasta, kokkuvõtte on toodud tabelis 12.2;
- ☞ leitud rahavoogude puhasnüüdisväärtus (mitmeperioodilise rahavoogude diskonteerimise mudeliga). Diskonteeritud väärtused on arvatud kasutades EUR Sovereign SPOT tulumääradest koostatud tootluskõverat, kus üle 30 aastase lõpptähtaja määr on võrdsustatud 30 aastase määraga.
- ☞ kohustuste ja varade koosmõju hindamise testi jaoks on tehtud rahavoogude diagramm finantsvarade kohta, kasutades järgmiseid eelduseid:
 - ☞ nõuded (va tagasinõuded) realiseeruvad ühe aasta jooksul,
 - ☞ tagasinõuded on periodiseeritud kuni 5- aastasele eeldatavale laekumisperioodile,
 - ☞ kindlustuskohustusega või välisriigi sõiduki hüvitiste tagasinõuded realiseeruvad samal perioodil kui nendega seotud kohustused,
 - ☞ finantsinvesteeringud laekuvad vastavalt lepingus toodud tähtajale,
 - ☞ edasikindlustuse varad realiseeruvad samal perioodil kui nendega seotud kohustused.

Rahavoogude diagrammi koostamisel on kasutatud hinnangut, kus inflatsioonitegur liigub 0%-lt 2,0%-ni järgneva kümne aasta jooksul ja jääb sealt edasi samaks. Kasutatud riskivaba rahahind on toodud tabelis 12.1.

Tabel 12.1. Riskivaba rahahind

Euroopa keskpank	aastad					
	kuni 1	1-5	5-10	10-20	20-30	üle 30
EUR Sovereign SPOT 31.12.2015	-0,40%	-0,11%	0,63%	1,28%	1,63%	1,63%
EUR Sovereign SPOT 31.12.2014	-0,09%	0,01%	0,53%	1,18%	1,46%	1,46%

Tabel 12.2. Diskonteerimata rahavoogude diagramm

tuhanded eurod	rahavoo perioodid aastates							kokku
	kuni 1	1-5	5-10	10-20	20-30	üle 30		
varad	5 059	9 265	20	19	0	0	14 363	
kohustused	1 829	557	425	543	256	39	3 649	
netorahavood 31.12.2015	3 230	8 708	-405	-524	-256	-39	10 714	
varad	4 809	9 382	72	237	135	0	14 634	
kohustused	1 777	556	435	543	294	43	3 649	
netorahavood 31.12.2014	3 032	8 826	-363	-307	-159	-43	10 985	

Tabel 12.3. Intressiriskile avatuse test

tuhanded eurod	Kui normaliseeritud diskonteerimisel kasutatav määr							
	bilansiline väärtus	rahavoo puhasnüüdis väärtus	suureneb		väheneb		suureneb	
			50bp	50bp	100bp	100bp	200bp	200bp
varad	14 152	14 419	-119	121	-235	245	-461	501
kohustused	3 739	3 747	-102	112	-196	235	-362	517
neto rahavoo 31.12.2015	10 414	10 672	-17	9	-39	11	-100	-17
varad	13 501	14 568	-167	173	-329	352	-637	732
kohustused	3 695	3 773	-111	122	-212	255	-390	565
neto rahavoo 31.12.2014	9 806	10 795	-56	51	-117	97	-247	166

Kohustuste adekvaatsuse testi tulemus viitab LKFi kindlustustehniliste eraldiste arutamise põhimõtete järgi üles võetud kohustuste puudujäägile summas 8 052 eurot. Puudujääk on kajastatud eraldiste koosseisus „möödumata riskide eraldisena“.

Tabel 12.4. Inflatsiooniriskile avatuse test

		Kui aastase püsiva makse arutamisel kasutatav inflatsioonimäär...							
		bilansiline	rahavoo	suureneb	väheneb	suureneb	väheneb	suureneb	väheneb
<i>tuhanded eurod</i>		väärtus	puhas- nüüdis väärtus	100bp	100bp	200bp	200bp	400bp	400bp
perioodilised hüvitised	31.12.2015	1 621	1 663	195	-166	424	-308	1 020	-536
perioodilised hüvitised	31.12.2014	1 591	1 712	211	-179	462	-331	1 119	-573

Lisa 13. Muu tulu

	2015	2014
kahjunõuete käsitletasu*	24 315	20 680
Cabase litsentsitasud	79 398	72 994
teistele osutatud teenused	10 071	18 021
saadud viivised	1 803	3 325
muud	1 211	1 464
kokku	116 798	116 484

*kindlustuskohustusest vabastatud sõidukiga või välisriigi sõidukiga, mille kindlustusandjal ei ole Eestis esindajat, põhjustatud kahju käsitlemise eest võetud tasu

Lisa 14. Kulud

	2015	2014
tööjõud	-770 279	-771 572
koolitus, meeskonnatöö	-14 185	-9 203
kontori haldus	-184 366	-157 624
koostöö liikmete ja partneritega	-48 978	-62 327
infotehnoloogia arendus	-484 380	-462 883
Cabase all-litsentsidena edasi esitatud kulud	-359 942	-353 836
muud tegevuskulud	-98 469	-102 368
kokku	-1 960 598	-1 919 814

Tabel 14.1 Tööjõukulud

	2015	2014
töötajad	-494 003	-483 316
juhatas	-242 134	-241 235
nõukogu	-19 380	-19 380
liikluskindlustuse lepitusorgan (vaidluskomisjon*)	-14 761	-27 642
kokku	-770 279	-771 572

*toimis kuni 30.09.2014

LKFi oli aruandeperioodi lõpu seisuga töölepinguga töötajaid 15 (täiskohani ümardatult), juhatuse liikmeid neli ning nõukogu liikmeid kuus (2014: vastavalt 16, 4, 6).

Juhatus ja töötajate tasustamine põhineb põhipalkadel, mis on lepinguliselt fikseeritud. Juhatus liikmetel ja üksikutele töötajatele on lisaks põhipalgale ette nähtud ka tulemustasu komponent, mis ei moodusta samas määravat osa isiku aasta sissetulekust. Tulemustasu määramisel lähtutakse ennekõike juhatuse liikmete ja töötajate poolt aastaeesmärkide täitmisest ning see ei ole majandustulemustest otseselt sõltuv. Viimase põhimõtte läbi on välistatud juhatuse ja töötajate võimalik huvide konflikt ja majandustulemuste moonutamise vajadus võimalikust lühiajalisest isiklikust kasust lähtudes.

Alates 01.10.2014 lahendab liikluskindlustuse lepitusorgan liikluskindlustuse lepingust, kahju hüvitamisest, liikluskindlustuse seadusest või liikluskindlustuse seaduse alusel esitatud tagasinõudest tulenevaid vaidlusi.

Meeskonna arendamiseks on aruandeperioodil kulusid tehtud 5,5 (2014: 5,8) tuhat eurot. Muid olulisi soodustusi LKF oma töötajatele teinud ei ole.

LKF on moodustanud seltsingu Eesti Kindlustusseltside Liiduga kindlustussektori koostööülesannete säästlikuks täitmiseks.

Lisa 15. Neto esinenud kahjunõuded

	makstud kahjud; regress (-)	EDK osa makstud kahjudes	RNE muutus (+) <i>kasv</i> *	RNE regressi muutus (-) <i>kasv</i>	EDK osa muutus (-) <i>kasv</i>	eraldise ja nõude muutus	kahju- nõuded neto
2015							
kindlustustegevus	-84 544	4 131	-141 247	0	6 423	-134 824	54 411
piirikindlustus	219	0	0	0	0	0	219
edasikindlustus	-83 345	4 131	-128 223	0	6 423	-121 800	42 586
maksejõuetus	-1 418	0	-13 024	0	0	-13 024	11 606
tegevus garantiifondina	-413 293	0	83 569	14 927	0	83 569	-511 789
kindlustuslepinguta sõidukid	-79 393	0	20 030	0	0	20 030	-99 423
tuvastamata sõidukid	-333 900	0	78 466	0	0	78 466	-412 366
kindlustuskohustuseta või välisriigi sõidukid	0	0	-14 927	14 927	0	-14 927	0
kokku	-497 837	4 131	-57 678	14 927	6 423	-51 255	-457 378

	makstud kahjud; regress (-)	EDK osa makstud kahjudes	RNE muutus (+) <i>kasv</i> *	RNE regressi muutus (-) <i>kasv</i>	EDK osa muutus (-) <i>kasv</i>	eraldise ja nõude muutus	kahju- nõuded neto
2014							
kindlustustegevus	-519 294	292 321	-55 356	0	5 312	-50 044	-176 929
piirikindlustus	-455	0	0	0	0	0	-455
edasikindlustus	-514 590	292 321	-55 882	0	5 312	-50 570	-171 699
maksejõuetus	-4 249	0	526	0	0	526	-4 775
tegevus garantiifondina	-395 400	0	-114 430	15 321	0	-114 430	-296 291
kindlustuslepinguta sõidukid	33 199	0	32 675	0	0	32 675	524
tuvastamata sõidukid	-428 599	0	-131 784	0	0	-131 784	-296 815
kindlustuskohustuseta või välisriigi sõidukid	0	0	-15 321	15 321	0	-15 321	0
kokku	-914 694	292 321	-169 786	15 321	5 312	-164 474	-473 220

*vt Lisa 11

Lisa 16. Kahjude kujunemine

Kahjude kujunemine sisaldab hinnanguid kahjunõude suurusele (ehk eraldisele) juhtumiaastal ning hinnanguid aruandeaastal. Esiolguks antud hinnangud kahjunõuetele ning käsitlemise protsessis saadud lisainformatsiooni põhjal tehtud hinnangud aruandeaastal erinevad kuni skaalal 2-19%, erandina on erinevus 2009 aasta juhtumitele ligi 40%.

Analüüsitud on juhtumiaastaid 2005 kuni 2015, varasemate perioodide kahjude eraldised on märgitud koondsummas. Perioodi 1993-2004 eraldiste suur maht ning neto- ja brutoeraldise erinevus tuleneb LKFi tegevusest edasikindlustusandjana, sh ka 2003-2004 andis LKF edasikindlustuslepingutest tulenevat kindlustuskatet, kuid nende aastate lepingutest LKF olulist kindlustusriski ei võtnud.

Analüüs ei hõlma kindlustuskohustuseta ja välisriigi sõidukite tekitatud kahjude eraldist summas 145,6 tuhat eurot, nende kindlustustehniline mõju tulemile ja netovarale on null.

kahjujuhtumid	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	kokku
juhtumi aastal	391	440	748	540	765	372	505	681	727	664	798	6 631
1 aasta hiljem	447	659	939	678	623	357	444	664	652	588	-	-
2 aastat hiljem	344	429	730	581	615	262	443	635	642	-	-	-
3 aastat hiljem	319	392	661	538	583	342	442	642	-	-	-	-
4 aastat hiljem	323	377	628	524	547	343	442	-	-	-	-	-
5 aastat hiljem	323	377	625	524	454	345	-	-	-	-	-	-
6 aastat hiljem	312	371	624	524	454	-	-	-	-	-	-	-
7 aastat hiljem	313	371	624	529	-	-	-	-	-	-	-	-
8 aastat hiljem	316	371	623	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9 aastat hiljem	316	376	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10 aastat hiljem	317	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
kahjunõuete hinnang 31.12.2015	317	376	623	531	454	345	442	642	642	588	798	5 758
makstud kahjud kuni 31.12.2015	-315	-367	-620	-511	-454	-345	-442	-570	-636	-549	-462	-5 271
eraldis 31.12.2015	2	9	3	20	0	0	0	72	6	39	336	487
1993-2004 eraldis 31.12.2015	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 965
brutoeraldis kokku												3 452
edasikindlustusandja osa 1993-2004 eraldises 31.12.2015												274
netoeraldis kokku												3 179

Lisa 17. Rendilepingud

LKF kui rendilevõtja

LKF rentis aruandeaastal kasutusrendi tingimustel kontoriruumi. Perioodi kuludes on kajastatud kasutusrendimakseid summas 51,6 (2014: 48,2) tuhat eurot. Kehtiv rendileping algas 2011 septembrist ja on sõlmitud tähtajaga viis aastat. Erakorralise ülesõtmise puhul teatatakse 30 päeva ette ning hüvitise määr on kahe kuu rendi summa (10,4 tuhat eurot), korraline ülesõtlemine ei ole võimalik.

CABAS tarkvara (Lisa 20) kasutusõiguse ja turustamise eest on aruandeaastal CAB Group AB-le makstud lepingulist litsentsitasu 313,2 (2014: 303,3) tuhat eurot. Lepingu lõpetamisel on etteteatamise tähtaeg 1 aasta (ehk 324,4 tuhat eurot).

LKF kui rendileandja

Kasutusrenditingimustes on LKF sõlminud all-litsentsi lepingud CABAS tarkvara kasutamiseks autoremondiettevõtjatega (Lisa 20). 2015. aastal on kogutud autoremondiettevõtjelt tarkvara kasutamise litsentsitasudena 79,4 (2014: 71,7) tuhat eurot. Kindlustusandjate jaoks on teenus liikmemaksu arvelt.

Lepingu lõpetamisel on etteteatamise tähtaeg 1 aasta (ehk 313,2 tuhat eurot).

Lisa 18. Tehingud seotud osapooltega

Seotud isikuteks loetakse (sulgudes vastavad tehingute aluseks olevad lepingud vms suhet reguleerivad dokumendid):

- ☞ nõukogu liikmed (nõukogu reglement)
- ☞ kindlustusseltsid (Liikluskindlustuse seadus, nõukogu otsused, edasikindlustuslepingud),
- ☞ juhtkonna liikmed (töö- ja teenistuslepingud) ning nende lähisugulased ning nendega seotud ettevõtted

Tehingud seotud osapooltega, mille puhul on olemas turg, on teostatud lähtudes tavapärastest turutingimustest, eesmärgiga tagada parim võimalik tulemus. Need tehingud, mille puhul turg puudub, on kinnitatud nõukogus.

Juhtorganid

Juhatuse liikmete lepingute alusel maksti juhatusele tasu (koos maksudega) 2015. aastal 245,3 (2014: 241,2) tuhat eurot. Nõukogu liikmetele on samal perioodil makstud tasu koos maksudega summas 19,4 (2014: 19,4) tuhat eurot. Juhatuse liikmete kompensatsiooni suurus ennetähtaegse tagasikutsumise puhul on võrdne kuue kuu tasuga.

MTÜ Eesti Kindlustusseltside Liit (EKsL)

Juhatuse liikmed Mart Jesse, Andres Piirsalu ja Lauri Potsepp on ka EKsL-i juhatuse liikmed. LKF ja EKsL tegutsevad ressursse ühiselt kasutades, millest tekib vajadus vastavate kulude jaotamiseks kahe finantseerimisallika vahel. Kulude jaotus on põhimõtteliselt läbi viidud järgnevalt:

- ☞ tööaja kasutuse hindamine ja sellele vastavad tööjõukulud;
- ☞ ülejäänud kulude jaotamine, lähtudes (rakendamise järjekorras): a) kulukandja päritolust, b) tööaja kasutuse (või vastavate tööjõukulude) proportsioonist, või c) võrdsest jagamisest.

2015 aastal on LKF ja EKsL arveldanud tegevuskulusid summas 114,1 (2014: 121,7) tuhat eurot.

Tabel 18.1 Tehingud LKFi liikmetega

saadud +, tasutud -	liikme- maksu põhiosa	liikme- maksu lisaosa e Cabas	VS haldamise tasud	kahju- nõuded	kahju- käsitus- teenus	2015
BTA	141 381	23 514	4 622	0	0	169 517
DRAUDIMAS*	191 414	20 689	7 398	-9 450	-300	216 735
ERGO	453 079	48 684	3 139	-57 680	-820	446 402
GJENSIDIGE	171 537	18 954	4 896	-10 123	-100	185 164
IF	544 616	64 919	0	-36 164	-600	572 771
INGES	84 922	11 320	1 842	-9 177	0	88 907
PZU*	113 612	17 971	3 418	-16 769	-100	118 132
QBE	36 000	0	0	-21 613	0	14 387
SALVA	206 878	17 664	0	-2 561	-200	221 781
SEESAM	183 001	27 062	5 210	-7 687	-260	207 326
SWEDBANK	167 735	40 131	4 269	0	0	212 135
kokku	2 294 175	290 908	34 794	-171 224	-2 380	2 453 257

*alates 01.06.2015 on PZU ühinenud AB "Lietuvos draudimas" Eesti filiaaliga

saadud +, tasutud -	liikme- maksu põhiosa	liikme- maksu lisaosa e Cabas	vaidlus- komisjoni menetluse tasud***	VS haldamise tasud	hüvitised (miinus tagasi- nõuded)	kahju- käsitus- teenus	2014
BTA	193 769	24 351	1 156	12 066	0	-130	231 212
ERGO	361 254	59 330	102	5 653	-51 629	-3 770	370 941
GJENSIDIGE	152 468	14 292	606	2 890	-1 244	0	169 012
IF	428 497	69 897	2 879	0	-6 321	0	494 951
INGES	109 308	11 679	0	8 125	-5 978	0	123 134
PZU**	144 793	0	802	3 826	0	0	149 420
QBE	36 000	0	0	109	-12 751	0	23 358
RSA**	172 779	38 426	306	1 664	-5 152	0	208 023
SALVA	185 546	16 206	31	0	-445 547	0	-243 765
SEESAM	169 246	26 201	459	3 050	0	-1 365	197 591
SWEDBANK	203 536	37 556	459	2 052	0	-1 105	242 498
kokku	2 157 196	297 938	6 800	39 435	-528 623	-6 370	1 966 376

**RSA on alates 01.11.2014 ühinenud PZU-ga

*** kindlustuse vaidluskomisjon toimis kuni 30.09.2014

Lisaks on LKF saanud 2015. aastal lepingujärgset tasu 18 000 eurot Compensa Vienna Insurance Group, UADB Eesti filiaalilt, kelle liikmelisus jõustus 2016 aasta algusest (otsus Compensa LKFi liikmeks võtta on juhatuse poolt tehtud 07.04.2014).

Tabel 18.2 Nõuded ja kohustused seotud osapooltega

	nõue 31.12.2015	kohustus 31.12.2015	nõue 31.12.2014	kohustus 31.12.2014
BTA	10 466	0	20 339	0
COMPENSA	6 000	0	0	0
DRAUDIMAS	23 065	0	0	0
ERGO	32 434	12 548	22 180	17 909
GJENSIDIGE	13 659	0	10 458	0
IF	41 103	1 065	36 098	1 146
INGES	13 557	952	4 007	1 935
PZU	0	0	15 586	0
QBE	3 000	9 696	3 000	3 296
RSA	0	0	6 000	0
SALVA	19 007	211	13 322	0
SEESAM	15 699	0	11 534	65
SWEDBANK	14 109	0	12 755	0
EKsL	9 604	0	18 676	0
kokku	201 703	24 472	173 955	24 351

Kohustuste hulgas on eraldiste koosseisus kajastatavaid kohustusi perioodi lõpu seisuga 24,5 (2014: 23,9) tuhat eurot.

Lisa 19. Tingimuslikud kohustused

Juhatuse liikmete kompensatsioon

Juhatuse liikmete kompensatsiooni suurus ennetähtaegse tagasikutsumise puhul on võrdne kuue kuu tasuga, seisuga 31.12.2015 oleks nimetatud summa suurus koos maksudega 97,9 (2014: 97,9) tuhat eurot.

Maksurevisjoni võimalik mõju

LKFis ei ole viimastel aastatel läbi viinud maksurevisjoni. Maksuhalduril on õigus kontrollida LKFi maksuarvestust kuni kuue aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendava maksusumma koos intressidega ning trahv. LKFi juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksurevisjoni tulemusena tekkida LKFi oluline täiendav maksusumma.

Lisa 20. CABAS litsentsileping

Rootsi ettevõttega CAB Group AB kehtiva taastusremondi normeerimistarkvara CABAS litsentsilepingu pikkus on kolm pluss kaks aastat (alates juuli 2013). Projekti finantseerivad tarkvara kasutavad remondiettevõtted ja kindlustusandjad, s.t liikluskindlustuse garantiifondi vahendeid selleks ei kasutata.

Sõlmitud leping annab muuhulgas LKF-ile :

- 🔗 õiguse tarkvara kasutada;
- 🔗 ainuõiguse Eesti piires tarkvara kasutusõigustele litsentse väljastada;
- 🔗 õiguse määrata Eestis litsentsi hind.

Tulenevalt lepinguga saadud õigustest ja kohustustest on lepinguline suhe CAB Group AB-ga kajastatud kasutusrendina.

Kogu tarkvara kasutamise kulu Eesti turul kokku oli 370,0 (2014: 369,7) tuhat eurot

- 🔗 CAB Group AB-le makstud lepingulist litsentsitasu 313,2 (2014: 303,3) tuhat eurot, koos tasutud pöördkäibemaksuga 360,0 (2014: 349,7) tuhat eurot;
- 🔗 väljaminekud kasutajate koolitusele null (2014: 6,0 tuhat) eurot;

☞ LKFi sisesed haldamiskulud 10,0 (2014: 14,0) tuhat eurot.

Lisa 21. Automaatne liikluskindlustus (ALK) ja varasem lepinguta sõidukite menetlus (LSM)

1. oktoobrist 2014 jõustus liikluskindlustuse uus seadus, mis sätestab liikluskindlustuse sundkindlustusena (automaatne liikluskindlustus), kui sõiduki suhtes on kindlustuslepingu sõlmimise kohustus täitmata. Sundkindlustus tekib automaatselt, kui sõiduk registreeritakse liiklusregistris või sõiduki ajutine kustutamine liiklusregistris lõppeb ja leping jääb sõlmimata. Samuti tekib sundkindlustus, kui liikluskindlustuse lepingu lõpust möödub 12 kuud ja sõiduk on liiklusregistris arvel. Sundkindlustuse kindlustussuhe tekib LKFi ja kindlustuskohustusega isiku vahel. Kindlustuskohustusega isikul on kohustus tasuda kindlustusmakse, LKFi on kohustus hüvitada sundkindlustusega sõidukiga tekitatud kahju.

Sundkindlustuse kindlustusmakse on tavalisest liikluskindlustuse maksest kordades kõrgem, kahju tekitamisel tuleb kindlustuskohustusega isikul kanda 640-eurone omavastutus. Automaatse liikluskindlustuse kindlustusmakse makseteatis on haldusakt avalik-õigusliku rahalise kohustuse täitmiseks. LKF esitab nõude täitmiseks kohtutäiturile, kui kindlustusmakse ei ole tähtajaks tasutud.

Kuni 30.09.2014 kehtinud liikluskindlustuse seaduse järgi algatas LKF lepinguta sõiduki menetluse, kui sõiduk oli liiklusregistris registreeritud ja selle sõiduki suhtes ei olnud mõistliku aja jooksul kindlustuslepingut sõlmitud

Tabel 21.1. Algatatud menetlused ja esitatud nõuded

	ALK 2015	ALK 01.10.-31.12.2014	LSM 2015	LSM 01.01.-30.09.2014
algatatud menetlusi	34 600 tk	3 328 tk	-	7 829 tk
lõpetatud menetlusi, sh	26 639 tk	2 038 tk	-	7 454 tk
leping sõlmitud	13 588 tk	1 405 tk	-	4 474 tk
liiklusregistris andmed korrastatud	13 051 tk	633 tk	-	2 974 tk
esitatud nõudeid	9 356 tk	1 091 tk	-	4 935 tk
esitatud nõuete summa	434 684	37 638	-	192 913
laekunud nõudeid	142 953	7 931	18 505	126 671

Automaatse liikluskindlustuse ja Lepinguta sõidukite menetluse aruandeperioodi lõpu nõuetesaldo ning hinnang nõuete väärtusele on toodud Lisa 7 tabelites.

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

mittetulundusühing Eesti Liikluskindlustuse Fond nõukogule

Oleme auditeerinud mittetulundusühing Eesti Liikluskindlustuse Fond raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31.12.2015, tulude ja kulude aruannet, netovara muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisaidsid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on toodud lehekülgedel 6 kuni 34, on kaasatud käesolevale aruandele.

Juhtkonna kohustus raamatupidamisaruannete osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeauditiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanouetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindluse selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnaõtjate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeauditiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeauditiitor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamiseks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitika asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditiarvamusele.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt mittetulundusühing Eesti Liikluskindlustuse Fond finantsseisundit seisuga 31.12.2015 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

/digitaalselt allkirjastatud/

Eero Kaup

Vandeauditiitori number 459

KPMG Baltics OÜ

Auditiorettevõtja tegevusloa number 17

Narva mnt 5, Tallinn

31.03.2016

MTÜ EESTI LIIKLUSKINDLUSTUSE FONDI MÜÜGITULU VASTAVALT EMTAK 2008-LE

EMTAK	Tegevusala	2015	2014
46141	Masinate, tööstusseadmete, laevade ja õhusõidukite vahendamine, sh arvutite ja arvutitarkvara vahendamine	79 398	72 994
65121	Kahjukindlustus	181 715	125 954
63991	Mujal liigitamata infoalane tegevus	10 071	10 913
		271 184	209 861

PLANEERITAVAD TEGEVUSALAD AASTAKS 2016

EMTAK	Tegevusala
46141	Masinate, tööstusseadmete, laevade ja õhusõidukite vahendamine, sh arvutite ja arvutitarkvara vahendamine
65121	Kahjukindlustus
63991	Mujal liigitamata infoalane tegevus